

فارسی و نگارش (۲)

۱- «یکایک» در بیت گزینۀ «۴» به معنای «یک به یک» و در سایر گزینۀها به معنای «ناگهان» است.

(فارسی (۲) - لغت - صفحه ۱۰۳)

۲- خجسته: مبارک، فرخنده

(فارسی (۲) - لغت - ترکیبی)

۳- تشریح گزینۀهای دیگر:
گزینۀ «۱»: کم آزاری
گزینۀ «۲»: هلالی
گزینۀ «۳»: خواست

(فارسی (۲) - املا - ترکیبی)

۴- در بیت گزینۀ «۳» همه واژگان صحیح نوشته شده‌اند. شکل صحیح واژگان در سایر گزینۀها عبارت است از: فرض، سامری، خاری

(فارسی (۲) - املا - صفحه‌های ۸۸ و ۸۹)

۵- در بیت گزینۀ «۲» تشبیه به کار نرفته است. تشبیه در سایر گزینۀها:
گزینۀ «۱»: دود آه / آیینۀ ادراک
گزینۀ «۳»: تخم نیکی
گزینۀ «۴»: خاک لعل گون

(فارسی (۲) - آرایه‌های ادبی - صفحه ۱۰۳)

۶- مفهوم کنایۀ «برگ سفر بر باره بستن» یعنی «آمادۀ سفر شدن» در ابیات گزینۀ «۱»: «برگ سفر ساختن»، گزینۀ «۲»: «با در رکاب بودن» و در گزینۀ «۴»: «بار بستن» تکرار شده است. در بیت گزینۀ «۳»: کنایۀ «تاج بر سر نهادن» به معنای «پادشاهی کردن» و «غَلَم بر دوش گرفتن» به معنای «فرماندهی سپاه را به عهده گرفتن» است.
معنی بیت گزینۀ «۳»: در هر مقام که هستی - پادشاهی یا سپاهی گری - مرد عمل باش.

(فارسی (۲) - آرایه‌های ادبی - صفحه ۸۸)

۷- مجاز: «خون» مجاز از «کشتن»
تشریح گزینۀهای دیگر:
گزینۀ «۱»: تناقض: تاریخ شدن دل با باز شدن دیده، از روزن تاریک شدن خانه استعاره‌ها: خانه ← دل، شهر ← وجود، روزن ← دیده
گزینۀ «۲»: حس آمیزی: بوی وصل / تشبیه: نقش پا به گل
گزینۀ «۴»: اغراق: نرم شدن آهن / تشخیص: دل آهن - پیکان غمخواری می کند.

(فارسی (۲) - آرایه‌های ادبی - ترکیبی)

۸- واژه‌های «جام» و «دهان» در بیت «الف» و «ه» در معنای حقیقی به کار رفته‌اند.
بیت «ب»: «چرم» مجاز از «پیشبند چرمین»
بیت «ج»: «حرف» مجاز از «سخن»
بیت «د»: «می» مجاز از «جام»

(فارسی (۲) - آرایه‌های ادبی - صفحه ۱۰۷)

۹- در بیت گزینۀ «۴»: «بازارگاه» مجاز از «بازاریان» و «مردم بازار» است و در دیگر گزینۀها معنی حقیقی خود یعنی «بازار» را دارد.

(فارسی (۲) - آرایه‌های ادبی - صفحه ۱۰۷)

۱۰- در گزینۀ «۴»: «گر» مخفف «اگر» حرف ربط وابسته‌ساز است و معنای شرطی دارد، اما در بقیۀ گزینۀها به معنی «یا» به کار رفته است.

(فارسی (۲) - دستور زبان فارسی - صفحه ۱۰۶)

۱۱- واژه «کنیف» با از دست دادن معنی پیشین و پذیرفتن معنای جدید، به دوران بعد منتقل شد. اما واژه‌های «بخچال، سپر و رکاب» هم معنای قدیم را حفظ کرده و هم معنای جدید پذیرفتند.

(فارسی (۲) - دستور زبان فارسی - صفحه ۱۰۶)

۱۲- در بیت این گزینۀ، شش جمله وجود دارد:
گر تو پنداری به خُسن تو نگاری هست نیست
ور تو پنداری مرا بی تو قراری هست نیست
تشریح گزینۀهای دیگر:
گزینۀ «۱»: ای جان جان جانان از ما سلام بر خوان /
رحم آر بر ضعیفان عشق تو بی امان است (۴ جمله)
گزینۀ «۲»: ساقی ظریف است / و باده لطیف است / و زمان شریف است /
مجلس چو چرخ روشن است / و دلدار مهوش است (۵ جمله)
گزینۀ «۳»: دل را مجال نیست که از ذوق دم زند /
جان سجده می کند که خدایا مبارک است (۵ جمله)
(فارسی (۲) - دستور زبان فارسی - صفحه ۹۰)

-۱۳

(مفسن اصغری)

واژه «آموختنی» صفت لیاقت است که به عنوان وابستهٔ پسین به کار نرفته است (نقش مسندی دارد)
تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینهٔ «۱»: عاشقانه: صفت نسبی و وابستهٔ پسین (رنگ: هسته)

گزینهٔ «۳»: سیمین: صفت نسبی و وابستهٔ پسین

گزینهٔ «۴»: گفتنی: صفت لیاقت و وابستهٔ پسین (راز: هسته)

(فارسی (۲) - دستور زبان فارسی - صفحه ۹۵)

-۱۴

(سعید یغفری)

صفت‌های فاعلی: بویا، می‌گسار، کردگار
صفت‌های فاعلی در گزینه‌های دیگر:

گزینهٔ «۲»: بویان، تابان

گزینهٔ «۳»: افتان، خیزان

گزینهٔ «۴»: ستمگر، دادگر

(فارسی (۲) - دستور زبان فارسی - صفحه ۹۴)

-۱۵

(سیدمهرعلی مرتضوی)

مفهوم کلی بیت صورت سؤال و گزینهٔ «۳»: چنانچه تلاش کنی و به خاطر آن دچار سختی شوی، مشکلی نیست، زیرا پس از آن به موفقیت خواهی رسید.
تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینهٔ «۱»: اگر مرد میدان هستی، باید تمام سختی‌ها و رنج‌ها را تحمل کنی.

گزینهٔ «۲»: با رنج نمی‌توان به مقصود رسید که در این جا بخت و اقبال، فضیلت و برتری دارد نه زور بازو و توانایی جسمی.

گزینهٔ «۴»: اگر در راه او دچار مشکل شوی، رنجیده‌خاطر مشو زیرا که تو مانند فریدون پرچم پیروزی به دست نداشتی. (قرار بر حتمی بودن پیروزی تو نبود).

(فارسی (۲) - مفهوم ۳ - صفحه ۱۰۷)

-۱۶

(مریم شمیرانی)

پیام برداشت شده از بیت گزینهٔ «۴» انجام کار سخت و از روی احترام است.

(فارسی (۲) - مفهوم‌های ۱۸ و ۸۹)

-۱۷

(مریم شمیرانی)

شاعر در صورت سؤال معتقد است که با آن که انکارکنندگان تو وجود تو را نفی می‌کنند ولی این جهان نشانه‌هایی از حضور تو در خود دارد. در گزینهٔ «۲» نیز شاعر می‌گوید در چشم انکارکنندگان قیامت، صبح روشن نمونه‌ای از جوی شیر در بهشت است پس نمی‌توانند به انکار بهشت برخیزند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینهٔ «۱»: توجهی به تأیید و نفی دیگران نداریم.

گزینهٔ «۳»: باید سخن پیغمبر را پذیرفت.

گزینهٔ «۴»: در این دورهٔ پایان جهان، تو برای انکارکنندگان در حکم معجزه هستی.

(فارسی (۲) - مفهوم ۳ - صفحه ۹۷)

-۱۸

(مریم شمیرانی)

تو ← فریدون (فرزند فرانک و آبتین) / من ← فرانک (مادر فریدون) /
بابت ← آبتین

(فارسی (۲) - مشابه مفهوم ۳ - صفحه ۱۰۱)

-۱۹

(مریم شمیرانی)

«برعکس شدن امور و دگرگونی ارزش‌ها» پیام مشترک بیت صورت سؤال و گزینهٔ «۳» است. معنی بیت گزینهٔ «۳»: در مقابل جاهلان سفره‌ای از قرص آفتاب می‌گذارند در حالی که ذره‌ای سیوس گندم به دانشمندان نمی‌رسد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینهٔ «۱»: کالای من هنر بسیار است و هر چه بسیار باشد، بی‌ارزش می‌شود.

گزینهٔ «۲»: اوضاع نامساعد است و فریادرسی نیست.

گزینهٔ «۴»: حاصل اقبال ما به ثمر نرسید.

(فارسی (۲) - مفهوم ۳ - صفحه ۱۰۳)

-۲۰

(مریم شمیرانی)

فضای حکومتی ضحاک دگرگونی ارزش‌ها و مقام یافتن جاهلان و خواری علم و هنر بوده است که این معنی از مفهوم گزینهٔ «۲» دور است که می‌گوید: نادانان چو دیو بر خاک بمانند و خردآموزان به مقام بالا رسند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینهٔ «۱»: به جای گوهر، سنگ بی‌ارزش و به جای شکر، زهر کشنده و به جای بلبل، زاغ و به جای کبک، زغن نشسته است.

گزینهٔ «۳»: روزگار، انسان‌های پست و بی‌ارزش را به مقام رسانده و عیب و عار، هنر شمرده می‌شود.

گزینهٔ «۴»: نادانان ناکام می‌شوند و نادانان به کام می‌رسند.

(فارسی (۲) - مشابه مفهوم ۳ - صفحه ۱۰۳)

عربی زبان قرآن (۲)

-۲۱

(قاله مشیرپناهی)
«ف»: پس، لذا / «اصبروا» (فعل امر): صبر کنید، شکیبایی بورزید / «حتی»
یحکم:» تا (برای این که) داوری کند / «و هو»: و او / «خیر الحاکمین»: بهترین
داوران

(ترجمه)

-۲۲

(بهزار جوانبش)
«وافق الاستاذ»: استاد موافقت کرد / «أن یوجّل» به تأخیر انداخته شود /
«لهم»: برای آن‌ها، برایشان / «الامتحان»: امتحان (در اینجا نائب فاعل است نه
مفعول) / «لمدة أسبوع واحد»: به مدت یک هفته

(ترجمه)

-۲۳

(بهزردار جوانبش)
در گزینه «۱»: «سمعت» (شنیدی) صحیح است.
در گزینه «۲»: «یُبدلوا» فعل معلوم است (سخن خدا را عوض کنند).
در گزینه «۴»: «ما» حرف نفی است که بر سر فعل مضارع آمده است و (آنچه)
ترجمه نمی‌شود؛ هم چنین «لیجعل» به معنای (تا قرار دهد) است (خدا
نمی‌خواهد ...)

(ترجمه)

-۲۴

(قاله مشیرپناهی)
در گزینه «۲»: «أن یعمل» فعل مضارع است و چون بعد «أن» آمده است، باید
به صورت «مضارع التزامی» ترجمه شود که به اشتباه به صورت اسم ترجمه
شده است. ترجمه صحیح عبارت: «هر کس خودش را عادت دهد به این‌که
کارهای نیک را انجام دهد، ...»

(ترجمه)

-۲۵

(بهزار جوانبش)
«کسی»: أحد / «دست نخواهد یافت»: لن ینال / «تیکي»: البرّ / «هرگز»: أبداً /
«از آنچه»: ممّا / «برای خودش»: لنفسه / «دوست دارد»: یحبُّ / «تا انفاق
کند»: حتّی ینفق

(تعریب)

-۲۶

(قاله مشیرپناهی)
ترجمه عبارت داده شده: «در مورد آنچه که از تکذیبش می‌ترسی، سخن نگو»
مفهوم عبارت و بیت داده شده در گزینه «۳» این است که انسان در زندگی
خود حرفی را که احتمال می‌دهد صحت نداشته باشد، بر زبان نیاورد و تا نسبت
به چیزی مطمئن نشود، نباید آن را پیش کسی بازگو کند.

(مفهوم)

-۲۷

(سعید یعفری)
خلة (دوستی) ≠ عداوة (دشمنی)
تشریح دیگر گزینه‌ها:
گزینه «۱»: ابتعاد (دور شدن) / یقرب (نزدیک می‌شود (شوند))
گزینه «۳»: یؤخر (به تأخیر می‌اندازد) / أجل (مرگ)
(متعارف و متضاد)

-۲۸

(مهمرب جوان‌بین)
در گزینه «۲» واژه «قصّة» دارای یک صفت اسمی (قصیره) و یک صفت فعلی
(تبین) است! در مابقی گزینه‌ها اسم‌های نکره «صعوبات، سیارة، درسا» فقط یک
نوع صفت دارند یا اسمی یا فعلی!

(قواعد)

-۲۹

(سعید یعفری)
نون الوقایة: ندارد / اسم الفاعل: العمال (جمع العاجل)
تشریح دیگر گزینه‌ها:
گزینه «۲»: اسم المكان: المتاجر / الصفة: المطلوب
گزینه «۳»: الفعل المضارع: تُزین / اسم التفضیل: أثقل
گزینه «۴»: اسم المفعول: المطلوب / جمع التکسیر: غرف، المتاجر، العمال
(قواعد)

-۳۰

(مهمرب جوان‌بین)
شکل درست واژگان در گزینه‌های دیگر باید این‌گونه باشد: «یُجادل، المُخاطَبین،
المُوعِظَةُ، المؤمنون، قولاً»
(قرائت کلمات)

-۳۱

(کتاب جامع)
«قد عاهدت»: عهد کرده‌ام / «نفسی»: خودم / «أن أعمل»: (مضارع التزامی) که
عمل کنم / «بما أعدت»: به آنچه وعده می‌دهم / «أعدت» فعل مضارع اول شخص از
«وعدت» است. / «لا أنطق إلا بما فعلته»: سخن نگویم به جز درباره آنچه آن را
انجام داده‌ام، فقط درباره آنچه آن را انجام داده‌ام سخن بگویم
نکته: «قد» بر سر فعل ماضی، معنای ماضی نقلی ایجاد می‌کند:
عاهدت: (ماضی) عهد کردم ← قد عاهدت: عهد کرده‌ام
(ترجمه)

-۳۲

(کتاب جامع)
«لن یتقی»: (آینده منفی) باقی نخواهد ماند / «فی حلو الحیاة أو مرها»: در
شیرین یا تلخ زندگی / «سعیهمما»: (آینده مثبت) از آن دو عبور خواهد کرد /
«فی یوم من الأيام»: در روزی از روزها
(ترجمه)

-۳۳

(کتاب جامع)

«حَتَّى» می‌تواند قبل از فعل مضارع بیاید و معنای مضارع التزامی بسازد و هم می‌تواند قبل از یک اسم قرار بگیرد و به‌عنوان حرف جرّ، جار و مجرور ایجاد کند، در گزینه «۲»، «حَتَّى» قبل از یک اسم (أَلْبَسَ) آمده و جار و مجرور ایجاد کرده است، اما در سایر گزینه‌ها بر سر فعل مضارع وارد شده است.

(قواعد)

-۳۴

(کتاب جامع)

«ضیف» از نظر محلّ اعرابی، فاعل جمله است و از سوی دیگر، اسم نکره‌ای است که جمله «يُحْتَرَمُ...» آن را توصیف کرده است، پس موصوف هم هست.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «کتاب» موصوف ولی مفعول است.

گزینه «۲»: «الواجبات» موصوف ولی مضاف‌الیه است.

گزینه «۴»: در ترکیب وصفی «الشجرة الخائفة»، «الشجرة» موصوف و مبتدأست، اسم نکره «شجرة» هم موصوف است، اما از نظر محلّ اعرابی، خبر است، نه فاعل.

(قواعد)

-۳۵

(کتاب جامع)

در گزینه «۴»، «لحظة» اسم نکره است و «انتظرها» جمله‌ای است که پس از آن برای توصیف آمده است.

(قواعد)

ترجمه متن درک مطلب

روایت شده است که پادشاهی به جلوه‌های ابهت و بزرگی مشتاق بود. پس زمانی که به سمت مَلّت خارج می‌شد، طبل‌ها زده می‌شد و مردم ایستاده در دو طرف راه برای درود و سلام به صورت اجبار و اکراه جمع می‌شدند! در روزی پادشاه فهمید که گروهی از آن‌ها به همراه بقیه مردم به بهانه نشنیدن صدای طبل نیامدند!

پادشاه آن را مصیبتی بزرگ به شمار آورد! پس مستشاران را جمع کرد و از آن‌ها خواست که طبلی بسازند که صدایش را همه مردم بشنوند! و بین مستشاران پیرمرد سالخورده‌ای بود، پس گفت: من آماده انجام این کار هستم ولی به اموال بسیاری نیاز دارم... و پادشاه پذیرفت و آن‌چه را خواست به او داد!

پیرمرد این اموال را گرفت و اقدام به توزیع آن بین مردم کرد و می‌گفت: ای مردم! از من تشکر نکنید، بلکه از پادشاهی که این اموال را از او گرفتم تشکر کنید! بعد از روزهایی پادشاه دید که مردم قبل از خروجش در اطراف قصرش در حالی که مشتاق دیدارش بودند جمع هستند و از معجزه آن طبل تعجب کرد! و زمانی که دلیل را پرسید، موضوع برایش روشن گردید!

-۳۶

(کتاب جامع)

با توجه به متن، در پایان برای پادشاه مشخص گردید که «احسان معجزه‌ای است که همه گوش‌ها و قلب‌ها را تسخیر می‌کند!»

(درک مطلب)

-۳۷

(کتاب جامع)

با توجه به آن‌چه در متن آمده است پیرمرد اموال را برای خود نمی‌خواست، بنابراین گزینه «۲»: «پیرمرد اموال را برای خودش می‌خواست آن‌گاه که آن‌ها را از پادشاه طلب کرد!» نادرست می‌باشد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «پادشاه حقیقت را که مردم دوستش ندارند، نمی‌دانست!»

گزینه «۳»: «پیرمرد هنگام توزیع اموال بین مردم در سخنش صادق بود!» (گفت اموال را از پادشاه گرفته!)

گزینه «۴»: «پادشاه گروهی داشت که هنگام وقوع برخی مشکلات نظراتشان را می‌شنید!» کاملاً درست است.

(درک مطلب)

-۳۸

(کتاب جامع)

در متن اشاره‌ای نشده است که «پیرمرد با طلبش می‌خواست مردمی را که به همراه دیگران برای سلام نیامدند، نجات دهد!»

تشریح سایر گزینه‌ها:

در گزینه «۱»: «پیرمرد با کارش می‌خواست پادشاه را تنبیه (آگاه) کند»، در گزینه «۲»: «در آخر مردم با شوق و رغبت اطراف پادشاه جمع شدند!» و در گزینه «۴»: «اگر پیرمرد نیکی کردن را به صراحت می‌خواست، پادشاه آن را نمی‌پذیرفت!» طبق متن صحیح است.

(درک مطلب)

-۳۹

(کتاب جامع)

متن به احسان و نیکی به مردم اشاره دارد و با آن‌چه در گزینه «۳» آمده است (انسان بنده احسان و بخشش است!) تناسب دارد.

ترجمه سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «عدالت بقای ما را تضمین می‌کند، نه تعداد (افراد) و قدرت!»

گزینه «۲»: «حکومت با کُفر باقی می‌ماند و با ستم باقی نمی‌ماند!»

گزینه «۴»: «ستم آخرش بد است و نیکی کردن فضلش، زیاد است!»

(درک مطلب)

-۴۰

(کتاب جامع)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «الفعل الماضي» و «للمفرد المذكر» صحیح است. (مضارع آن، «يَتَعَجَّبُ» می‌شود.)

گزینه «۲»: «مفعول» صحیح است، (چه چیزی را پرسید؟ «سَبَب» را پرسید.)

گزینه «۳»: «از مصدر «تَبَيَّنَ» صحیح است. (ماضي: تَبَيَّنَ / مضارع: يَتَبَيَّنُ / مصدر: تَبَيَّنَ)

(نوعیة الكلمات و محلّها الاعرابی)

دین و زندگی (۲)

-۴۱

(معمد بقتیاری)

براساس تدبیر حکیمانه الهی، امامان معصوم (ع) مسئولیت ولایت و حکومت بعد از رسول خدا (ص) را برعهده داشتند؛ البته پس از رحلت رسول خدا (ص) حوادثی پیش آمد که باعث دور افتادن مردم از رهبری و هدایت امامان معصوم (ع) شد.

(دین و زندگی (۲) - وضعیت فرهنگی، اجتماعی و سیاسی مسلمانان، پس از رحلت پیامبر (ص) - صفحه‌های ۸۸ و ۸۹)

-۴۲

(مبیر فرهنگیان)

خداوند در آیه شریفه: «و ما مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ أَفَآنَ مَاتَ أَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ...» بازگشت به جاهلیت: «انْقَلَبْتُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ» را هشدار می‌دهد. ممنوعیت نوشتن احادیث پیامبر اکرم (ص) سبب شد بسیاری از مردم و محققان از یک منبع مهم هدایت بی‌بهره بمانند و به ناچار، سلیقه شخصی را در احکام دینی دخالت دهند و گرفتار اشتباهات بزرگ شوند.

(دین و زندگی (۲) - وضعیت فرهنگی، اجتماعی و سیاسی مسلمانان، پس از رحلت پیامبر (ص) - صفحه‌های ۸۹ و ۹۱)

-۴۳

(معمد آقاصالح)

با ممنوعیت نوشتن احادیث پیامبر اکرم (ص)، شرایط مناسب برای جاعلان حدیث پیش آمد و آنان براساس غرض‌های شخصی (علت) به جعل یا تحریف حدیث پرداختند (معلول)، یا به نفع حاکمان ستمگر (علت) از نقل برخی احادیث خودداری کردند (معلول).

(دین و زندگی (۲) - وضعیت فرهنگی، اجتماعی و سیاسی مسلمانان، پس از رحلت پیامبر (ص) - صفحه ۹۱)

-۴۴

(مرتضی مهسنی‌کبیر)

هر دو مفهوم مربوط به چالش «تبدیل حکومت عدل نبوی به سلطنت» است؛ با عوض شدن مسیر حکومت توسط بنی‌امیه و بنی‌عباس و ساختن کاخ‌های مجلل و بزرگ، جامعه مؤمن و فداکار عصر پیامبر اکرم (ص)، به جامعه‌ای راحت‌طلب، تسلیم و بی‌توجه به سیره و روش پیامبر اکرم (ص) تبدیل شد.

(دین و زندگی (۲) - وضعیت فرهنگی، اجتماعی و سیاسی مسلمانان، پس از رحلت پیامبر (ص) - صفحه ۹۳)

-۴۵

(معمد رضایی‌بقا)

امام علی (ع) در یکی از سخنرانی‌ها، خطاب به مردم فرمود: «به زودی پس از من ... چیزی ناشناخته‌تر از معروف و خیر و شناخته شده‌تر از متکرر و گناه نیست.» آن‌گاه امیر مؤمنان، راه‌حل نهایی را بیان می‌کند و می‌فرماید: «همه این‌ها را از اهلش طلب کنید.»

(دین و زندگی (۲) - ایهای ارزش‌های راستین - صفحه ۹۹)

-۴۶

(معمد آقاصالح)

امام علی (ع) فرمودند: «نزد مردم آن زمان ... کلاهی رایج‌تر و فراوان‌تر از آن [قرآن] نیست، آن‌گاه که بخواهند به صورت وارونه و به نفع دنیاطلبان معنایش کنند.» همچنین ایشان درباره اهل بیت (ع) فرمودند: «آنان‌اند که نظر دادن و حکم کردنشان، نشان‌دهنده دانش آن‌هاست.»

(دین و زندگی (۲) - ایهای ارزش‌های راستین - صفحه ۹۹)

-۴۷

(معمد رضایی‌بقا)

امیرالمؤمنین علی (ع) و حضرت فاطمه (س) به ممنوعیت نوشتن احادیث نبوی توجه نکردند و سخنان پیامبر را به فرزندان و یاران خود آموختند و از آنان خواستند که این آموخته‌ها را به نسل‌های بعد منتقل کنند. نمونه‌ای از این انتقال و آموزش احادیث پیامبر (ص) به فرزندان خود را، می‌توان در شیوه بیان حدیث سلسله‌الذهب جست‌وجو کرد.

(دین و زندگی (۲) - ترکیبی - صفحه‌های ۹۱، ۱۰۰ و ۱۰۱)

-۴۸

(مبیر فرهنگیان)

جملة: «من از پدرم، امام کاظم (ع) شنیدم و ایشان از پدرش، امام صادق (ع) ...» به جهت توالی و پشت سر هم آمدن اسامی امامان در آن، مربوط به قلمرو مرجعیت دینی (حفظ سخنان و سیره پیامبر (ص)) و عبارت «بشروطها و أنا من شروطها» که امام رضا (ع) در پایان حدیث سلسله‌الذهب فرمودند، بیانگر ولایت ظاهری (معرفی خویش به عنوان امام بر حق) است.

(دین و زندگی (۲) - ایهای ارزش‌های راستین - صفحه‌های ۱۰۰، ۱۰۱ و ۱۰۳)

-۴۹

(معمد رضایی‌بقا)

رهبری و اداره جامعه از جانب خداوند به امامان بزرگوار سپرده شده و لازم بود برای انجام دادن این وظیفه، به پا خیزند و در صورت وجود شرایط و امکانات، حاکمان غاصب را برکنار کنند تا با تشکیل حکومتی بر مبنای اسلام راستین، قوانین دین را به اجرا درآورند و عدالت را برقرار سازند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: امامان تفاوت‌های اخلاقی و رفتاری حاکمان را در نظر می‌گرفتند.

گزینه ۲: امامان اگر حاکمی در موردی بر طبق دستور اسلام عمل می‌کرد، آن مورد را تأیید می‌کردند.

گزینه ۴: امامان با وجود روش و رویه مبارزه متفاوت و متناسب با شرایط زمانه، هدف یکسانی داشتند.

(دین و زندگی (۲) - ایهای ارزش‌های راستین - صفحه‌های ۱۰۲ و ۱۰۳)

-۵۰

(معمد رضایی‌بقا)

اسم (شیعه) باید با عمل صالح همراه باشد تا پیرو حقیقی امامان شیوعه دقت شود که در گزینه ۱، دانستن این مطلب برای پیرو حقیقی بودن کافی نیست، در گزینه ۲، فدا کردن جان کار امامان برای هدایت مردم است، نه شیعیان و در گزینه ۳، سبب بدبینی نسبت به امامان شیعه نشدن نیز برای پیرو حقیقی بودن کافی نیست.

(دین و زندگی (۲) - ایهای ارزش‌های راستین - صفحه ۱۰۵)

زبان انگلیسی (۲)

۵۱-

(مهرته مرآتی)

ترجمه جمله: «کدام جمله از نظر گرامری غلط است؟»
«جورج دیگر سیگار نمی کشد. او این کار را ترک کرده است.»

نکته مهم درسی

در افعال دو قسمتی، چنانچه مفعول از جنس ضمیر باشد، حرف اضافه حتماً باید بعد از ضمیر مفعولی قرار گیرد. بنابراین، "given it up" صحیح است.

(گرامر)

۵۲-

(شهاب مهران فر)

ترجمه جمله: «افراد موفق کسانی اند که از اشتباهاتشان درس می گیرند و هرگز از تلاش کردن برای رسیدن به اهدافشان دست نمی کشند.»

نکته مهم درسی

هرگاه در یک جمله بعد از "quit" فعل دیگری داشته باشیم، آن فعل باید به صورت "gerund" یا فعل "ing" دار باشد (رد گزینه های «۱» و «۲»). توجه کنید که فعل "quit" نیازی به حرف اضافه ندارد (رد گزینه «۳»).

(گرامر)

۵۳-

(سازان عزیز نژاد)

ترجمه جمله: «خانم جونز می خواهد شغلش را ترک کند و در خانه بماند تا از بچه های مراقبت کند.»

۱) پس دادن = give back - جست و جو کردن = look for

۲) پس دادن = give back - گذشته را به یاد آوردن = look back

۳) دست کشیدن = give up - مراقبت کردن = look after

۴) دست کشیدن = give up - نگاه کردن = look at

(واژگان)

۵۴-

(امید فوهمی)

ترجمه جمله: «بعضی افراد به دلیل شرایط سلامتی یا اقتصادی شان نمی توانند هر کاری را که می خواهند، انجام دهند. برای مثال، تنها سرگرمی پدربزرگ تماشا کردن سریال های تلویزیونی است.»

۱) سرگرمی

۲) عاطفه

۳) مأموریت

۴) تصور

(واژگان)

۵۵-

(شهاب مهران فر)

ترجمه جمله: «برف آن چنان شدید بود که تیم جست و جو مجبور شد عملیات را نیمه تمام رها کند.»

۱) ناممکن

۲) نیمه تمام

۳) غیر ایمن، نا امن

۴) نادرست

(واژگان)

۵۶-

(مهرته مرآتی)

ترجمه جمله: «اول از همه، باید به طور واضح درک کنیم که سبک زندگی ای که سعی در تغییر آن در این کشور داریم، بسیار محبوب است. بنابراین، باید انتظار مخالفت از این مردم را داشته باشیم و نباید متعجب شویم.»

۱) مخالفت، مقاومت

۲) ترجمه

۳) دعوت

۴) پریشانی، گیجی

(واژگان)

ترجمه متن درک مطلب

آمارهای زیادی وجود دارد که مشکلات سیستم خدمات درمانی آمریکا را نشان می دهد. به خصوص یکی از این آمار برجسته است. بر طبق بررسی بنیاد خانواده کایسر، در سال ۲۰۱۷، آمریکایی ها به طور متوسط ۱۰۲۲۴ دلار به ازای هر فرد صرف خدمات درمانی کردند. رقم معادل [این عدد] در کشورهای ثروتمند مشابه در آن سال فقط ۵۲۸۰ دلار بود. با این وجود، علی رغم خرج کردن تقریباً دو برابر استرالیایی ها، کانادایی ها، ژاپنی ها و بسیاری از اروپایی ها، آمریکایی ها از امید به زندگی کمتر، درصد بالاتر مرگ نوزادان و شیوع بیشتر بیماری قلبی، بیماری ریوی و عفونت های انتقال یافته رنج می برند.

این بیانگر اختلافی عمیق در سیستم خدمات درمانی آمریکا است. متخصصین تخمین می زنند که در آمریکا، حدود سی درصد از پول خرج شده برای سیستم خدمات درمانی (حدود یک تریلیارد دلار در سال) برای ناکارآمدی ها، هزینه های سنگین اجرایی، دو نسخه ای کردن خدمات، کلاهبرداری و سوءاستفاده از ادعاهای بیمه ای اتلاف می شود. در ضمن، تعداد زیادی از آمریکایی ها بدون بیمه یا تحت پوشش ناکافی بیمه باقی مانده اند. [طرح] ACA سال ۲۰۱۰ تلاش کرد تا این مشکلات را پیگیری کند، اما بنا به دلایل بسیار، ناکافی بوده است.

این درست است که برخی از آمریکایی ها در مقایسه با اکثر کانادایی ها و اروپایی ها دسترسی بهتری به فناوری ها و داروهای پیشرفته دارند و در زمینه هایی خاص، از جمله تشخیص و درمان سرطان، آمریکا مراقبتی بی نظیر ارائه می دهد. علاوه بر این، آمریکایی ها به طور متوسط، زمان کمتری را برای خدمات ویژه، از جمله جراحی ارتوپدی، به انتظار سپری می کنند. اما این حقیقت باقی می ماند که در بحث خدمات سلامت، آمریکایی ها پول بیشتری می پردازند و نتیجه کمتری می گیرند که با حالت ایده آل فاصله دارد.

۵۷-

(سپهر برومندپور)

ترجمه جمله: «بر طبق متن، این درست است که آمریکایی ها تقریباً یک سوم از پول خرج شده برای خدمات سلامت را هدر می دهند.»

(درک مطلب)

۵۸-

(سپهر برومندپور)

ترجمه جمله: «کلمه "One" که در پاراگراف اول زیر آن خط کشیده شده به «آمار» اشاره دارد.»

(درک مطلب)

۵۹-

(سپهر برومندپور)

ترجمه جمله: «از متن می توان برداشت کرد که علی رغم خرج کردن پول بسیار، آمریکایی ها نتایج مطلوبی از سیستم خدمات درمانی خود دریافت نمی کنند.»

(درک مطلب)

۶۰-

(سپهر برومندپور)

ترجمه جمله: «احتمالاً این متن را در مجله ای درباره سیستم های خدمات درمانی در سراسر دنیا پیدا می کردیم.»

(درک مطلب)

حسابان (۱) - عادی

۶۱-

(علی شهبازی)

$$\log_4^A = 5 \Rightarrow A = 4^5 = 32$$

$$\log_4^{(2A)} = \log_4^8 = \log_4^{4^2} = 2$$

(حسابان ۱- توابع نمایی و لگاریتمی- صفحه‌های ۸۰ تا ۸۷)

۶۲-

(فرشاد خرامری)

با در نظر گرفتن $\sqrt{\log x} = t$ و در نتیجه $\log x = t^2$ داریم:

$$3 - t^2 = 2t \Rightarrow t^2 + 2t - 3 = 0 \Rightarrow \begin{cases} t = 1 \\ t = -3 \end{cases}$$

غ ق ق

$$t = 1 \Rightarrow \sqrt{\log x} = 1 \Rightarrow \log x = 1 \Rightarrow x = 10$$

$$\Rightarrow \log_{x-1}^{(x-1)} = \log_9^{27} = \log_9^{3^3} = 3$$

(حسابان ۱- توابع نمایی و لگاریتمی- صفحه‌های ۸۰ تا ۸۸)

۶۳-

(سیار عظمتی)

ابتدا از دو طرف معادله $2^x = 3^{2-x}$ لگاریتم در پایه ۲ می‌گیریم تا x به دست آید.

$$2^x = 3^{2-x} \Rightarrow \log_2^2 = \log_2^{3^{2-x}}$$

$$\Rightarrow x = (2-x)\log_2^3 \Rightarrow x = 2\log_2^3 - x\log_2^3$$

$$\Rightarrow x + x\log_2^3 = 2\log_2^3 \Rightarrow x(1 + \log_2^3) = 2\log_2^3$$

$$\Rightarrow x = \frac{2\log_2^3}{1 + \log_2^3} = \frac{2\log_2^3}{\log_2^3 + \log_2^1} = \frac{2\log_2^3}{\log_2^6} = 2\log_2^3$$

حال عبارت $\frac{2x}{x + 2\log_2^3}$ را به دست می‌آوریم.

$$\frac{2x}{x + 2\log_2^3} = \frac{2 \times 2\log_2^3}{2\log_2^3 + 2\log_2^3} = \frac{2\log_2^3}{\log_2^6}$$

$$= 2\log_2^3 = \log_2^6 = \log_2^4$$

توجه کنید که اگر لگاریتم‌ها تعریف شده باشند، داریم:

$$\frac{\log_a^b}{\log_a^c} = \log_c^b$$

اثبات: اگر قرار دهیم $\log_a^b = y$ و $\log_a^c = z$ ، آن‌گاه $b = a^y$ و $c = a^z$ است. در نتیجه:

$$\log_c^b = \log_{a^z}^{a^y} = \frac{y}{z} \log_a^a = \frac{y}{z} = \frac{\log_a^b}{\log_a^c}$$

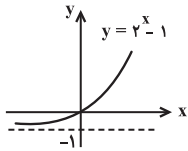
(حسابان ۱- توابع نمایی و لگاریتمی- صفحه‌های ۸۰ تا ۸۸)

۶۴-

(علی شهبازی)

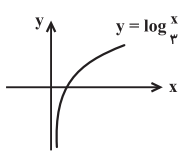
گزینه «۱»: تابع $y = \frac{1}{p} \log_p x$ را می‌توانیم به شکل $y = \log_{p^p} x$ یا

$y = \log_4 x$ بنویسیم که با تابع $y = 4^x$ وارون یکدیگرند. پس نمودار آن‌ها نسبت به خط $y = x$ قرینه است. (✓)

گزینه «۲»: نمودار این تابع را رسم می‌کنیم. برد آن مجموعه $(-1, +\infty)$ است. (x)

گزینه «۳»: اگر $0 < a < 1$ باشد، آن‌گاه $1 < a + 1 < 2$ است. حاصل $\log_a x$ به ازای $0 < a < 1$ برای $x > 1$ عددی منفی است. (✓)

گزینه «۴»: از نمودار تابع $y = \log_{1/3} x$ می‌فهمیم که برد آن $\mathbb{R}$ است. (✓)

(حسابان ۱- توابع نمایی و لگاریتمی- صفحه‌های ۸۰ تا ۸۷)

۶۵-

(هامر پوقاری)

اگر نیمه عمر یک ماده T و جرم اولیه آن A باشد، جرم باقی‌مانده آن پس از گذشت زمان t، از رابطه زیر به دست می‌آید:

$$m(t) = A \times \left(\frac{1}{2}\right)^{\frac{t}{T}} \Rightarrow m(t) = 256 \left(\frac{1}{2}\right)^{\frac{t}{2}}$$

t = ۲ ساعت = ۱۲۰ دقیقه

$$\frac{t}{T} = 6 \rightarrow m(120) = 256 \times \left(\frac{1}{2}\right)^6 = 256 \times \frac{1}{64} = 4$$

میلی‌گرم ۴

(حسابان ۱- توابع نمایی و لگاریتمی- صفحه‌های ۸۸ تا ۹۰)

۶۶-

(علی شهبازی)

$$\frac{D}{180^\circ} = \frac{R}{\pi} \Rightarrow \frac{108^\circ}{180^\circ} = \frac{R}{\pi} \Rightarrow R = \frac{3}{5}\pi$$

$$l = r\theta = \frac{10}{\pi} \times \frac{3\pi}{5} = 6$$

(حسابان ۱- مثلثات- صفحه‌های ۹۲ تا ۹۷)

۶۷-

(مهرداد ملونری)

فرض کنیم $(\cos \theta, \sin \theta)$ مختصات متناظر با نقطه P' باشد.

نقطه P' در ربع چهارم قرار دارد و چون $\cos \theta = \frac{1}{2}$ است، پس P'

منطبق بر انتهای کمان $-\frac{\pi}{3}$ است. برای این‌که از P به P' برسیم باید

به اندازه $\frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{3} = \frac{5\pi}{6}$ در جهت حرکت عقربه‌های ساعت حرکت کنیم.

۳ رادیان تقریباً برابر با $۱۷۱/۹^\circ$ بوده و انتهای کمان آن در ناحیه دوم است و سینوس در ناحیه دوم بین صفر و یک است. بنابراین:

$$[\sin 3] = [\sin 171/9^\circ] = 0$$

برای $[\tan 1]$ نیز داریم:

$$\tan 45^\circ < \tan 57/3^\circ < \tan 60^\circ$$

$$1 < \tan 57/3^\circ < \sqrt{3} \Rightarrow [\tan 1] = [\tan 57/3^\circ] = 1$$

$$\frac{0 + (-1)}{0 - 1} = 1$$

(مسابان ۱- مثلثات- صفحه‌های ۹۲ تا ۹۷)

۷۱- (جوانبش نیکنام)

با توجه به این که دو زاویه $\frac{8\pi}{26}$ و $\frac{5\pi}{26}$ متمم هستند، پس داریم:

$$\cos^2 \frac{5\pi}{26} + \cos^2 \frac{8\pi}{26} = \cos^2 \frac{5\pi}{26} + \sin^2 \frac{5\pi}{26} = 1$$

و با همین استدلال داریم:

$$\cos^2 \frac{7\pi}{26} + \cos^2 \frac{6\pi}{26} = \cos^2 \frac{7\pi}{26} + \sin^2 \frac{7\pi}{26} = 1$$

پس: $A = 2$

$$\sin \frac{7A\pi}{6} = \sin \frac{14\pi}{6} = \sin \frac{7\pi}{3} = \sin(\pi + \frac{\pi}{3}) = \sin \frac{\pi}{3} = \frac{\sqrt{3}}{2}$$

(مسابان ۱- مثلثات- صفحه‌های ۹۸ تا ۱۰۴)

۷۲- (علی کردی)

$$\frac{2\pi}{16} + \frac{13\pi}{16} = \pi \Rightarrow \cos \frac{3\pi}{16} = -\cos \frac{13\pi}{16} \Rightarrow \cos \frac{3\pi}{16} + \cos \frac{13\pi}{16} = 0$$

به‌طور مشابه داریم:

$$\frac{5\pi}{16} + \frac{11\pi}{16} = \pi \Rightarrow \cos \frac{5\pi}{16} = -\cos \frac{11\pi}{16} \Rightarrow \cos \frac{5\pi}{16} + \cos \frac{11\pi}{16} = 0$$

بنابراین:

$$\cos \frac{3\pi}{16} + \cos \frac{5\pi}{16} + \cos \frac{8\pi}{16} + \cos \frac{11\pi}{16} + \cos \frac{13\pi}{16}$$

$$= \cos \frac{8\pi}{16} = \cos \frac{\pi}{2} = 0$$

(مسابان ۱- مثلثات- صفحه‌های ۹۸ تا ۱۰۴)

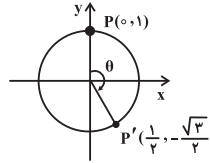
۷۳- (مهمیرامردی)

$$\frac{3 \sin 75^\circ + 2 \sin 105^\circ}{\cos(-15^\circ) - \cos(105^\circ)} = \frac{3 \sin(90^\circ - 15^\circ) + 2 \sin(90^\circ + 15^\circ)}{\cos 15^\circ - \cos(90^\circ + 15^\circ)}$$

$$= \frac{3 \cos 15^\circ + 2 \cos 15^\circ}{\cos 15^\circ + \sin 15^\circ} = \frac{5 \cos 15^\circ}{\cos 15^\circ + \sin 15^\circ}$$

$$\xrightarrow{\text{صورت و مخرج را بر 5 تقسیم می‌کنیم}} \frac{5}{1 + \tan 15^\circ} = \frac{5}{1+a}$$

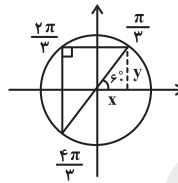
(مسابان ۱- مثلثات- صفحه‌های ۹۸ تا ۱۰۴)

(مسابان ۱- مثلثات- صفحه‌های ۹۲ تا ۱۰۴)

۶۸- (میثم پورامی پویا)

با توجه به شکل زیر، از آنجا که $\cos \frac{2\pi}{3} = \cos \frac{4\pi}{3}$ و $\sin \frac{2\pi}{3} = \sin \frac{\pi}{3}$ می‌باشد، مثلث ایجاد شده یک مثلث قائم‌الزاویه است. حال طول اضلاع قائم آن را به دست می‌آوریم:

$$y = \sin 60^\circ = \frac{\sqrt{3}}{2}, \quad x = \cos 60^\circ = \frac{1}{2}$$

با توجه به آن که $\cos \frac{2\pi}{3} = -\cos \frac{\pi}{3} = -x$ و $\sin \frac{4\pi}{3} = -\sin \frac{\pi}{3} = -y$ است، پس:

$$\text{اضلاع قائم: } 2y = \sqrt{3}, 2x = 1$$

$$\text{مساحت} = \frac{2x \times 2y}{2} = \frac{\sqrt{3} \times 1}{2} = \frac{\sqrt{3}}{2}$$

(مسابان ۱- مثلثات- صفحه‌های ۹۸ تا ۱۰۴)

۶۹- (فرشاد فرامرزی)

در چهارضلعی محاطی ABCD (چهارضلعی‌ای که هر چهار رأس آن روی محیط یک دایره باشد) زاویه‌های روبه‌رو مکمل هستند، یعنی داریم:

$$\hat{A} + \hat{C} = \pi$$

$$\sin \hat{A} = \sin(\pi - \hat{C}) = \sin \hat{C}$$

در نتیجه:

$$\cos \hat{A} = \cos(\pi - \hat{C}) = -\cos \hat{C}$$

بنابراین در بین گزینه‌های داده شده، تنها گزینه «۱» همواره درست است.

(مسابان ۱- مثلثات- صفحه‌های ۹۸ تا ۱۰۴)

۷۰- (امیر هوشنگ فمسه)

با توجه به رابطه $\frac{D}{180^\circ} = \frac{R}{\pi}$ و قرار دادن $R = 1$ مشخص می‌شود که ۱ رادیان تقریباً $57/3^\circ$ درجه است. سینوس در ناحیه اول بین صفر و یک است، پس:

$$0 < \cos 1 = \cos 57^\circ < 1 \Rightarrow [\cos 1] = 0$$

۲ رادیان تقریباً برابر با $114/6^\circ$ بوده و انتهای کمان آن در ناحیه دوم است و سینوس در ناحیه دوم بین صفر و -۱ است. پس:

$$-1 < \cos 2 < 0 \Rightarrow [\cos 2] = -1$$

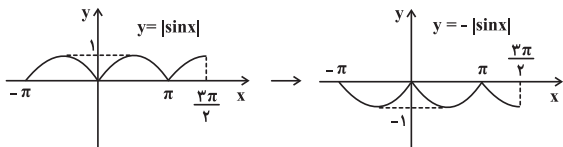
(فرشاد خرامری)

۷۷-

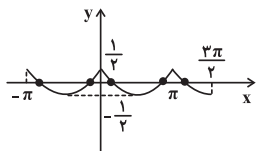
ضابطه تابع داده شده را می‌توان به صورت زیر نوشت:

$$y = \frac{1}{4} - \sqrt{1 - \cos^2 x} = \frac{1}{4} - \sqrt{\sin^2 x} \Rightarrow y = \frac{1}{4} - |\sin x|$$

از طرفی نمودار توابع $y = |\sin x|$ و $y = -|\sin x|$ به صورت زیر می‌باشد:

حالا نمودار $y = \frac{1}{4} - |\sin x|$ را رسم می‌کنیم.

همان‌طور که از روی شکل مشخص است، نمودار تابع $y = \frac{1}{4} - |\sin x|$ محور x ها را در ۵ نقطه از بازه ذکر شده قطع می‌کند.

(مسئله ۱- مثلثات - صفحه‌های ۱۰۶ تا ۱۰۹)

(مهمربصفتی ابراهیمی)

۷۸-

$$2^x - 3 > 0 \Rightarrow 2^x > 3 \Rightarrow \log_2 2^x > \log_2 3 \Rightarrow x > \log_2 3$$

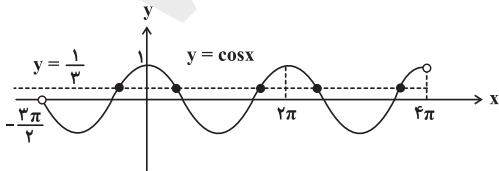
(مسئله ۱- توابع نمایی و لگاریتمی - صفحه‌های ۸۰ تا ۸۷)

(علی بهرمنرپور)

۷۹-

نمودار تابع $y = \cos x$ را در بازه $(-\frac{3\pi}{4}, 4\pi)$ رسم کرده و تعداد

نقاط برخورد آن را با خط $y = \frac{1}{3}$ به دست می‌آوریم:

پس ۵ مقدار برای x می‌توان یافت.

(مسئله ۱- مثلثات - صفحه‌های ۱۰۵ تا ۱۰۹)

(علی کوری)

۷۴-

$$\sin(\pi \cos(\frac{16\pi}{3})) = \sin(\pi \cos(\Delta\pi + \frac{\pi}{3}))$$

$$= \sin(-\pi \cos(\frac{\pi}{3})) = \sin(-\frac{\pi}{2}) = -1$$

$$\tan(\pi \cot(\frac{171\pi}{4})) = \tan(\pi \cot(42\pi + \frac{3\pi}{4}))$$

$$= \tan(\pi \cot(\frac{3\pi}{4})) = \tan(-\pi) = 0$$

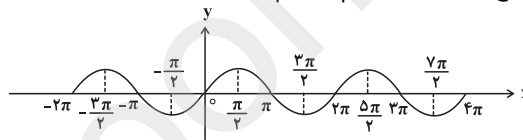
$$\Rightarrow B = \sin(\pi \cos(\frac{16\pi}{3})) - \tan(\pi \cot(\frac{171\pi}{4})) = -1 - 0 = -1$$

(مسئله ۱- مثلثات - صفحه‌های ۹۸ تا ۱۰۴)

(علی شهراپی)

۷۵-

نمودار تابع $y = \sin x$ را رسم می‌کنیم:

با توجه به گزینه‌ها، تابع $y = \sin x$ با دامنه $(-\frac{4\pi}{3}, -\frac{\pi}{4})$ یک‌به‌یک است.

(مسئله ۱- مثلثات - صفحه‌های ۱۰۵ تا ۱۰۹)

(امیرحسین افشار)

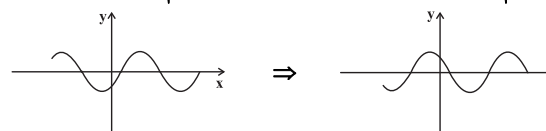
۷۶-

راه حل اول: با رسم و انتقال نمودارها گزینه «۱» صحیح است.

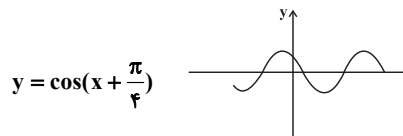
$$\sin(-x + \frac{\pi}{4}) = \sin(-(x - \frac{\pi}{4})) = -\sin(x - \frac{\pi}{4})$$

$$y = \sin(x - \frac{\pi}{4})$$

$$y = -\sin(x - \frac{\pi}{4})$$

نمودار تابع گزینه «۱» را رسم می‌کنیم.

راه حل دوم:

می‌دانیم $\sin \alpha = \cos(\frac{\pi}{2} - \alpha)$ ، پس:

$$\sin(-x + \frac{\pi}{4}) = \cos(\frac{\pi}{2} - (-x + \frac{\pi}{4})) = \cos(x + \frac{\pi}{4})$$

(مسئله ۱- مثلثات - صفحه‌های ۹۸ تا ۱۰۹)

۸۴- (علی کردی)

مجموع ریشه‌های معادله درجه دوم $a'x^2 + b'x + c' = 0$ برابر با $-\frac{b'}{a'}$ و حاصل ضرب آن‌ها $\frac{c'}{a'}$ است.

$$\begin{cases} \log a + \log b = 2m + 1 \Rightarrow \log ab = 2m + 1 \\ \log a \log b = -3 \end{cases}$$

$$(\log ab) - (\log a \log b) = -\frac{1}{3}m \Rightarrow 2m + 1 + 3 = -\frac{1}{3}m$$

$$\Rightarrow \frac{7}{3}m = -4 \Rightarrow m = -\frac{12}{7}$$

(حسابان ۱- توابع نمایی و لگاریتمی - صفحه‌های ۸۶ و ۸۷)

۸۵- (فرشاد خرامرزی)

با در نظر گرفتن $\sqrt{\log x} = t$ و در نتیجه $\log x = t^2$ داریم:

$$3 - t^2 = 2t \Rightarrow t^2 + 2t - 3 = 0 \Rightarrow \begin{cases} t = 1 \\ t = -3 \end{cases}$$

$$t = 1 \Rightarrow \sqrt{\log x} = 1 \Rightarrow \log x = 1 \Rightarrow x = 10$$

$$\Rightarrow \log_{x-7}^3(x-1) = \log_{10}^3 10 = \log_{10}^3 10 = 3$$

(حسابان ۱- توابع نمایی و لگاریتمی - صفحه‌های ۸۰ تا ۸۸)

۸۶- (حامد پوقاری)

$$\log 0.35 = \log \frac{35}{100} = \log 35 - \log 100 = \log 35 - 2$$

$$= \log 7 - \log 5 - 2 \Rightarrow \log 0.35 = b - a - 2$$

(حسابان ۱- توابع نمایی و لگاریتمی - صفحه‌های ۸۶ و ۸۷)

۸۷- (میوانبش نیکنام)

$$x = \log_{15}^4 + \log_{15}^{\frac{4 \times 5^x}{3^x + \sqrt{2}}} - \log_{15}^{(3^x + \sqrt{2})} \Rightarrow x = \log_{15}^{\frac{4 \times 5^x}{3^x + \sqrt{2}}}$$

$$\Rightarrow 15^x = \frac{4 \times 5^x}{3^x + \sqrt{2}} \Rightarrow 3^x = \frac{4}{3^x + \sqrt{2}}$$

$$\frac{3^x = t}{t^2 + \sqrt{2}t - 4 = 0}$$

$$\begin{cases} t = -2\sqrt{2} \\ t = \sqrt{2} \Rightarrow 3^x = \sqrt{2} \Rightarrow x = \log_3 \sqrt{2} = \frac{1}{2} \log_3 2 \end{cases}$$

(حسابان ۱- توابع نمایی و لگاریتمی - صفحه‌های ۸۰ تا ۸۸)

۸۸- (سپار عظمتی)

ابتدا از دو طرف معادله $3^x = 3^{2-x}$ لگاریتم در پایه ۳ می‌گیریم تا به دست آید.

۸۰-

(علی کردی)

$$f(x) = \sin^2 x - \sin x + 1 = \left(\sin x - \frac{1}{2}\right)^2 + \frac{3}{4}$$

$$-1 \leq \sin x \leq 1 \Rightarrow -\frac{3}{2} \leq \sin x - \frac{1}{2} \leq \frac{1}{2}$$

$$\Rightarrow 0 \leq \left(\sin x - \frac{1}{2}\right)^2 \leq \frac{9}{4} \Rightarrow \frac{3}{4} \leq f(x) \leq \frac{7}{4}$$

بنابراین قدرمطلق اختلاف بین کمترین و بیشترین مقدار

تابع f برابر $\frac{9}{4} - \frac{3}{4} = \frac{3}{2}$ است.

(حسابان ۱- مثلثات - صفحه‌های ۱۰۵ تا ۱۰۹)

حسابان (۱) - موازی

۸۱-

(علی شعرابی)

$$\log_7^A = 5 \Rightarrow A = 7^5 = 32$$

$$\log_4^{(2A)} = \log_4^{64} = \log_4^{4^3} = 3$$

(حسابان ۱- توابع نمایی و لگاریتمی - صفحه‌های ۸۰ تا ۸۷)

۸۲-

(معمد مصطفی پور)

با توجه به این که $0 < a < 1$ ، مقادیر تابع $y = \log_a^x$ با افزایش x کاهش می‌یابد. همچنین $\log_a^1 = 0$ بنابراین گزینه «۲» صحیح است.

(حسابان ۱- توابع نمایی و لگاریتمی - صفحه‌های ۸۰ تا ۸۵)

۸۳-

(مینثم بهرامی پویا)

$$\log_7^1 < \log_7^2 < \log_7^4$$

$$\Rightarrow 1 < \log_7^2 < 2 \Rightarrow \log_7^1 < \log_7^{\log_7^2} < \log_7^2$$

$$\Rightarrow 0 < \log_7^{\log_7^2} < 1 \Rightarrow [\log_7^{\log_7^2}] = 0$$

$$\log_7^{\log_7^4} = \log_7^1 = 1 \Rightarrow [\log_7^{\log_7^4}] = 1$$

$$4 < 5 < 6 < \dots < 10 < 16 \Rightarrow \log_7^4 < \log_7^5 < \log_7^6 < \dots < \log_7^{10} < \log_7^{16}$$

$$\Rightarrow 2 < \log_7^5 < \dots < \log_7^{10} < 4 \Rightarrow \log_7^2 < \log_7^{\log_7^5} < \dots < \log_7^{\log_7^{10}} < \log_7^4$$

$$\Rightarrow 1 < \log_7^{\log_7^5} < \dots < \log_7^{\log_7^{10}} < 2 \Rightarrow [\log_7^{\log_7^5}] = \dots = [\log_7^{\log_7^{10}}] = 1$$

بنابراین حاصل γ تا از جزء صحیح‌ها برابر با یک می‌شود. پس:

$$\gamma = 0 + 1 + 1 + \dots + 1 = 7$$

(حسابان ۱- توابع نمایی و لگاریتمی - صفحه‌های ۸۰ تا ۸۷)

$$\Rightarrow \frac{13b+1}{b+1} = 9 \Rightarrow 13b+1 = 9b+9 \Rightarrow b = 2$$

(مسئله ۱- توابع نمایی و لگاریتمی - صفحه‌های ۸۰ تا ۸۸)

۹۱- (حامد پورقاری)

اگر نیمه عمر یک ماده T و جرم اولیه آن A باشد، جرم باقی‌مانده آن پس از گذشت زمان t، از رابطه زیر به دست می‌آید:

$$m(t) = A \times \left(\frac{1}{2}\right)^{\frac{t}{T}} \Rightarrow m(t) = 256 \left(\frac{1}{2}\right)^{\frac{t}{120}}$$

t = ۲ ساعت = ۱۲۰ دقیقه

$$\frac{t}{T} = 6 \rightarrow m(120) = 256 \times \left(\frac{1}{2}\right)^6 = 256 \times \frac{1}{64} = 4 \text{ میلی گرم}$$

(مسئله ۱- توابع نمایی و لگاریتمی - صفحه‌های ۸۸ تا ۹۰)

۹۲- (علی شهبازی)

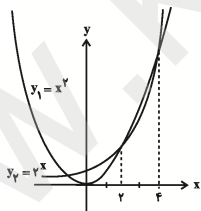
$$\frac{D}{180^\circ} = \frac{R}{\pi} \Rightarrow \frac{108^\circ}{180^\circ} = \frac{R}{\pi} \Rightarrow R = \frac{3}{5}\pi$$

$$I = r\theta = \frac{10}{\pi} \times \frac{3\pi}{5} = 6$$

(مسئله ۱- مثلثات - صفحه‌های ۹۲ تا ۹۷)

۹۳- (امیر هوشنگ فمسه)

با توجه به شکل و این که $x > 0$ است، نمودار $y_1 = x^2$ در بازه (۲، ۴) بالای نمودار $y_2 = 2^x$ قرار می‌گیرد.

$$\log_8 \sqrt{b-a} = \log_8 \sqrt{2} = \log_8 2^{\frac{1}{2}} = \frac{1}{6}$$

(مسئله ۱- توابع نمایی و لگاریتمی - صفحه‌های ۸۰ تا ۸۷)

۹۴- (معمربطاهر شعاعی)

اگر اندازه کمان مطلوب برحسب رادیان α فرض شود، داریم:

$$\frac{D}{180^\circ} = \frac{R}{\pi} \Rightarrow \frac{D}{180^\circ} = \frac{\alpha}{\pi} \Rightarrow D = \frac{180^\circ \alpha}{\pi}$$

$$\text{(فرض)} \alpha = \frac{5\pi}{180^\circ \alpha} \Rightarrow \alpha = \frac{5\pi^2}{180^\circ \alpha}$$

$$\Rightarrow 180^\circ \alpha^2 = 5\pi^2 \Rightarrow \alpha^2 = \frac{\pi^2}{36} \Rightarrow \alpha = \frac{\pi}{6} \text{ رادیان}$$

(مسئله ۱- مثلثات - صفحه‌های ۹۲ تا ۹۷)

$$2^x = 2^{2-x} \Rightarrow \log_2 2^x = \log_2 2^{2-x}$$

$$\Rightarrow x = (2-x) \log_2 2 \Rightarrow x = 2 \log_2 2 - x \log_2 2$$

$$\Rightarrow x + x \log_2 2 = 2 \log_2 2 \Rightarrow x(1 + \log_2 2) = 2 \log_2 2$$

$$\Rightarrow x = \frac{2 \log_2 2}{1 + \log_2 2} = \frac{2 \log_2 2}{\log_2 2 + \log_2 2} = \frac{2 \log_2 2}{\log_2 4} = 2 \log_2 2$$

حال عبارت $\frac{2x}{x + 2 \log_2 4}$ را به دست می‌آوریم.

$$\frac{2x}{x + 2 \log_2 4} = \frac{2 \times 2 \log_2 2}{2 \log_2 2 + 2 \log_2 4} = \frac{2 \log_2 2}{\log_2 4}$$

$$= 2 \log_2 2 = \log_2 4 = \log_2 4$$

توجه کنید که اگر لگاریتم‌ها تعریف شده باشند، داریم:

$$\frac{\log_a b}{\log_a c} = \log_c b$$

اثبات: اگر قرار دهیم $\log_a b = y$ و $\log_a c = z$ ، آن‌گاه $b = a^y$ و $c = a^z$ است. در نتیجه:

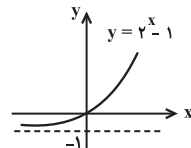
$$\log_c b = \log_{a^z} a^y = \frac{y}{z} \log_a a = \frac{y}{z} = \frac{\log_a b}{\log_a c}$$

(مسئله ۱- توابع نمایی و لگاریتمی - صفحه‌های ۸۰ تا ۸۸)

۸۹- (علی شهبازی)

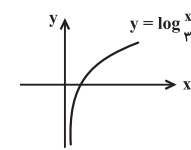
گزینه «۱»: تابع $y = \frac{1}{2} \log_2 x$ را می‌توانیم به شکل $y = \log_{\sqrt{2}} x$ یا

$y = \log_4 x$ بنویسیم که با تابع $y = 4^x$ وارون یکدیگرند. پس نمودار آن‌ها نسبت به خط $y = x$ قرینه است. (✓)

گزینه «۲»: نمودار این تابع را رسم می‌کنیم. برد آن مجموعه $(-1, +\infty)$ است. (✗)

گزینه «۳»: اگر $0 < a < 1$ باشد، آن‌گاه $1 < a + 1 < 2$ است. حاصل $\log_a x$ به ازای $0 < a < 1$ برای $x > 1$ عددی منفی است. (✓)

گزینه «۴»: از نمودار تابع $y = \log_3 x$ می‌فهمیم که برد آن $\mathbb{R}$ است. (✓)

(مسئله ۱- توابع نمایی و لگاریتمی - صفحه‌های ۸۰ تا ۸۷)

۹۰- (علی شهبازی)

$$(3, 1) \in f^{-1} \Rightarrow (1, 3) \in f \Rightarrow f(1) = 3 \Rightarrow a + \log_2^{(b+1)} 1 = 3$$

$$(5, 13) \in f^{-1} \Rightarrow (13, 5) \in f \Rightarrow f(13) = 5 \Rightarrow a + \log_2^{(13b+1)} 13 = 5$$

طرفین دو معادله بالا را از هم کم می‌کنیم:

$$a + \log_2^{(13b+1)} 13 - a - \log_2^{(b+1)} 1 = 5 - 3 \Rightarrow \log_2^{(b+1)} 13 = 2$$

با توجه به دایره مثلثاتی می توانیم مقایسه زیر را انجام دهیم:

$$\cos 6^\circ > \cos 1^\circ > \cos 5^\circ > \cos 2^\circ > \cos 4^\circ > \cos 3^\circ$$

(مسئله ۱- مثلثات - صفحه های ۹۲ تا ۹۷)

(معمربوار مستوی)

-۹۸

زاویه ۱۲۰- درجه را بر حسب رادیان به دست می آوریم:

$$\frac{D}{180^\circ} = \frac{R}{\pi} \Rightarrow \frac{-120^\circ}{180^\circ} = \frac{R}{\pi} \Rightarrow R = -\frac{2\pi}{3} = -2\pi + \frac{4\pi}{3}$$

مقدار گزینه ها را به دست می آوریم:

$$\frac{11\pi}{3} = 2\pi + \frac{5\pi}{3} \text{ :گزینه «۱»}$$

$$\frac{100\pi}{3} = 32\pi + \frac{4\pi}{3} \text{ :گزینه «۲»}$$

$$-\pi + \frac{2\pi}{3} = -2\pi + \frac{5\pi}{3} \text{ :گزینه «۳»}$$

$$3\pi - \frac{\pi}{3} = 2\pi + \frac{2\pi}{3} \text{ :گزینه «۴»}$$

دو زاویه θ و $2k\pi + \theta$ بر روی دایره مثلثاتی بر هم منطبق هستند
($k \in Z$)، پس جواب گزینه «۲» می شود.

(مسئله ۱- مثلثات - صفحه های ۹۲ تا ۹۷)

(معمومه گرایی)

-۹۹

اگر زاویه θ در دایره ای به شعاع r ، طول L را جدا کند (مساقتی به طول L را طی کند)، در این صورت اندازه θ بر حسب رادیان برابر $\frac{L}{r}$ است.

$$\theta = \frac{L}{r} = \frac{10}{6} = \frac{5}{3} \text{ رادیان}$$

$$\frac{D}{180^\circ} = \frac{R}{\pi} \Rightarrow \frac{R = \theta = \frac{5}{3}}{\pi} \Rightarrow D = \frac{180^\circ \times \frac{5}{3}}{\pi} \Rightarrow D = \frac{300^\circ}{\pi}$$

(مسئله ۱- مثلثات - صفحه های ۹۲ تا ۹۷)

(معمربسطفی ابراهیمی)

-۱۰۰

زاویه 45° برابر $\frac{\pi}{4}$ رادیان است.

$$L = r\theta \Rightarrow \widehat{AB} = L = (6400 + 600) \frac{\pi}{4} = \frac{7000\pi}{4} = 1750\pi$$

هر ساعت 10π کیلومتر را طی می کند. پس 1750π کیلومتر را در 175 ساعت خواهد رفت.

(مسئله ۱- مثلثات - صفحه های ۹۲ تا ۹۷)

(مهری ملارمشتانی)

-۹۵

60° معادل $\frac{\pi}{3}$ رادیان است. به علاوه وقتی قطر دایره π است، شعاع آن

$$L = r\theta \Rightarrow L = \frac{\pi}{2} \times \frac{\pi}{3} = \frac{\pi^2}{6} \text{ می شود.}$$

(مسئله ۱- مثلثات - صفحه های ۹۲ تا ۹۷)

(امیرهوشنگ فمسه)

-۹۶

با توجه به رابطه $\frac{D}{180^\circ} = \frac{R}{\pi}$ و قرار دادن $R = 1$ مشخص می شود که ۱

رادیان تقریباً $57/3^\circ$ درجه است. کسینوس در ناحیه اول بین صفر و یک است، پس:

$$0 < \cos 1 = \cos 57^\circ < 1 \Rightarrow [\cos 1] = 0$$

۲ رادیان تقریباً برابر با $114/6^\circ$ بوده و انتهای کمان آن در ناحیه دوم است و کسینوس در ناحیه دوم بین صفر و -1 است.

$$-1 < \cos 2 < 0 \Rightarrow [\cos 2] = -1$$

۳ رادیان تقریباً برابر با $171/9^\circ$ بوده و انتهای کمان آن در ناحیه دوم است و سینوس در ناحیه دوم بین صفر و یک است. بنابراین:

$$[\sin 3] = [\sin 171/9^\circ] = 0$$

برای $[\tan 1]$ نیز داریم:

$$\tan 45^\circ < \tan 57/3^\circ < \tan 60^\circ$$

$$1 < \tan 57/3^\circ < \sqrt{3} \Rightarrow [\tan 1] = [\tan 57/3^\circ] = 1$$

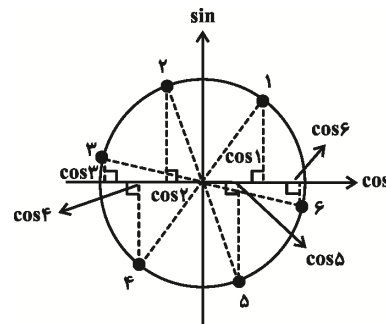
$$\text{حاصل کسر} = \frac{0 + (-1)}{0 - 1} = 1$$

(مسئله ۱- مثلثات - صفحه های ۹۲ تا ۹۷)

(علی شهبازی)

-۹۷

روی دایره مثلثاتی زوایای ۱ الی ۶ رادیان را مشخص می کنیم. تصویر نقاط انتهایی کمان ها بر روی محور افقی برابر با کسینوس آن کمان است.

هندسه (۲) - عادی

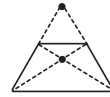
۱۰۱-

(معمّر مسطقی پور)
اگر $k < -1$ باشد، آن گاه $|k| > 1$ و در نتیجه تصویر شکل بزرگ تر می شود.

(هنر سه ۲- صفحه ۴۷)

۱۰۲-

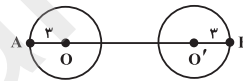
(رفیم مشتاق نظم)
قاعده کوچک ذوزنقه متساوی الساقین می تواند با تجانس مستقیم به مرکز محل برخورد امتداد ساقها یا تجانس معکوس به مرکز محل برخورد قطر ها بر قاعده بزرگ تصویر شود. دقت کنید که اندازه دو قاعده ذوزنقه متساوی الساقین برابر نیست، در حالی که تبدیل های دوران، انتقال و بازتاب، طولی هستند.

(هنر سه ۲- صفحه های ۴۵ تا ۵۱)

۱۰۳-

(علی فتح آباری)
می دانیم انتقال یک تبدیل طولی است. بنابراین دو دایره یکسان و دارای شعاع های برابر می باشند. از طرفی طول خط المرکزین دو دایره برابر طول بردار انتقال است، پس $OO' = 10$ می باشد.

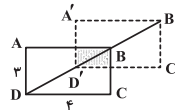

دورترین نقاط بین دو دایره از برخورد امتداد خط المرکزین با محیط آنها به دست می آید. بنابراین طول AB فاصله بین دورترین نقاط دو دایره را نشان می دهد که برابر ۱۶ است.

(هنر سه ۲- صفحه های ۳۰ و ۳۱)

۱۰۴-

(فرشاد فرامرزی)
ابتدا اندازه قطر BD را به دست می آوریم:

$$BD^2 = AD^2 + CD^2 = 3^2 + 4^2 = 25$$

$$\Rightarrow BD = 5 \xrightarrow{DD'=3} BD' = 2$$

از طرفی مستطیل به وجود آمده (ناحیه مشترک) با مستطیل $ABCD$ متشابه بوده و نسبت تشابه برابر است با:

در نتیجه داریم:

$$S_{\text{ناحیه مشترک}} = k^2 S_{ABCD} = \left(\frac{2}{5}\right)^2 \times 3 \times 4 = \frac{48}{25} = 1/92$$

(هنر سه ۲- صفحه های ۳۰ و ۳۱)

۱۰۵-

(معمّر طاهر شعاعی)
بنا به فرض $OM' = \frac{4}{3} OM$ است و می توان نوشت:

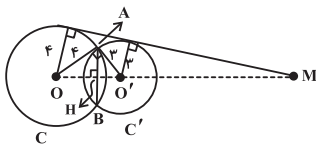
$$OM' = \frac{4}{3} OM \Rightarrow MM' = \frac{1}{3} OM$$

با توجه به تساوی فوق و این که نقاط O و M' دو طرف M قرار دارند می توان گفت M' تصویر O در تجانس به مرکز M و نسبت تجانس $-\frac{1}{3}$ است.

(هنر سه ۲- صفحه های ۴۵ تا ۵۱)

۱۰۶-

(فرشاد فرامرزی)
در دو دایره متجانس، قدرمطلق نسبت تجانس، برابر نسبت شعاع های دو دایره است.

$$|k| = \frac{r'}{r} = \frac{3}{4} \xrightarrow{\text{تجانس مستقیم}} k = \frac{3}{4}$$

$$\Rightarrow \frac{MO'}{MO} = \frac{3}{4} \xrightarrow{MO=20} MO' = 15 \Rightarrow OO' = 5$$

بنابراین طبق عکس قضیه فیثاغورس، مثلث OAO' قائم الزاویه می باشد و داریم:

$$AH \times OO' = AO \times AO' \Rightarrow AH \times 5 = 4 \times 3 \Rightarrow AH = \frac{12}{5} = 2/4$$

خط المرکزین دو دایره متقاطع، عمود منصف وتر مشترک آنها است و در نتیجه داریم:

$$AB = 2AH = 4/8$$

(هنر سه ۲- صفحه های ۴۵ تا ۵۱)

۱۰۷-

(احسان فیر الهی)
فرض کنید نقطه B مجانس نقطه A به مرکز O و نسبت $k = 2$ باشد. از آنجایی که نسبت تجانس برابر ۲ است بنابراین $OA = AB$ ، یعنی نقطه A بین O و B است.

$$\begin{cases} x_A = \frac{x_B + x_O}{2} \Rightarrow 3 = \frac{\alpha + (-1)}{2} \Rightarrow \alpha = 7 \\ y_A = \frac{y_B + y_O}{2} \Rightarrow 4 = \frac{\beta + 2}{2} \Rightarrow \beta = 6 \end{cases}$$

(هنر سه ۲- صفحه های ۴۵ تا ۵۱)

۱۰۸-

(معمومه اکبری صحت)
با رسم بازتاب اضلاع AE و ED نسبت به AD ، می توانیم مساحت شکل را با ثابت نگه داشتن محیط آن افزایش دهیم. چون مثلث AED مثلث قائم الزاویه با زاویه 15° درجه است، لذا طول ارتفاع وارد بر وتر $\frac{1}{4}$ طول وتر است، پس داریم:

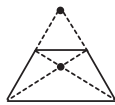

هندسه (۲) - موازی

۱۱۱- (مفهم مصطفی پور)
اگر $k < -1$ باشد، آن گاه $|k| > 1$ و در نتیجه تصویر شکل بزرگ تر می شود.

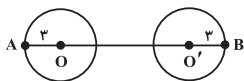
(هنر سه ۲ - صفحه ۴۷)

۱۱۲- (رحیم مشتاق نظم)
قاعده کوچک دوزنقه متساوی الساقین می تواند با تجانس مستقیم بر مرکز محل برخورد امتداد ساقها یا تجانس معکوس به مرکز محل برخورد قطرها می تواند بر قاعده بزرگ تصویر شود.

(هنر سه ۲ - صفحه های ۳۵ تا ۵۱)

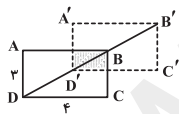
۱۱۳- (علی فتح آبادی)
می دانیم انتقال یک تبدیل طولی است. بنابراین دو دایره یکسان و دارای شعاع های برابر می باشند. از طرفی بردار انتقال دو دایره یکسان، همان طول خط المکزین آنها یعنی $OO' = 10$ می باشد.

دورترین نقاط بین دو دایره از برخورد امتداد خط المکزین با محیط آنها به دست می آید. بنابراین طول AB فاصله بین دورترین نقاط دو دایره را نشان می دهد که برابر ۱۶ است.

(هنر سه ۲ - صفحه های ۳۰ و ۳۱)

۱۱۴- (فرشاد فرامرزی)
ابتدا اندازه قطر BD را به دست می آوریم:

$$BD^2 = AD^2 + CD^2 = 3^2 + 4^2 = 25$$

$$\Rightarrow BD = 5 \xrightarrow{DD'=3} BD' = 2$$

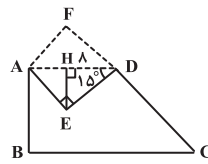
از طرفی مستطیل به وجود آمده (ناحیه مشترک) با مستطیل $ABCD$

$$k = \frac{BD'}{BD} = \frac{2}{5} \quad \text{متشابه بوده و نسبت تشابه برابر است با:}$$

در نتیجه داریم:

$$S_{\text{ناحیه مشترک}} = k^2 S_{ABCD} = \left(\frac{2}{5}\right)^2 \times 3 \times 4 = \frac{48}{25} = 1/92$$

(هنر سه ۲ - صفحه های ۳۰ و ۳۱)

$$EH = \frac{1}{4} \times 8 = 2$$

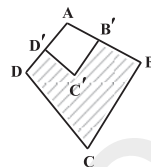
$$S_{AED} = \frac{2 \times 8}{2} = 8$$

$$\Rightarrow S_{AFDE} = 2 \times 8 = 16$$

بنابراین مساحت شکل حاصل، ۱۶ واحد بیشتر از مساحت شکل اولیه است.

(هنر سه ۲ - صفحه های ۵۳ و ۵۴)

۱۰۹- (علی فتح آبادی)
می دانیم هر دو شکل متجانس، با یکدیگر متشابه اند و نسبت تشابه آنها همان قدر مطلق نسبت تجانس است، بنابراین داریم:

$$\frac{S_{A'B'C'D'}}{S_{ABCD}} = \left(\frac{1}{3}\right)^2$$

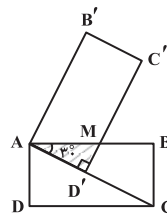
$$\Rightarrow \frac{S_{A'B'C'D'}}{54} = \frac{1}{9} \Rightarrow S_{A'B'C'D'} = 6$$

$$S_{\text{ناحیه محصور}} = S_{ABCD} - S_{A'B'C'D'} = 54 - 6 = 48$$

(هنر سه ۲ - صفحه های ۳۵ تا ۵۱)

۱۱۰- (امیر حسین ابومشوب)

از دوران مستطیل $ABCD$ حول نقطه A و به اندازه 60° در جهت خلاف حرکت عقربه های ساعت، مطابق شکل مستطیل $A'B'C'D'$ حاصل می شود که نقطه D' بر روی قطر AC واقع است. دوران تبدیلی طولی است، پس $AD' = AD = \sqrt{3}$ است. از طرفی در مثل قائم الزاویه، طول ضلع روبه رو به زاویه 30° ، نصف طول وتر است، پس در صورتی که $MD' = x$ باشد، $AM = 2x$ است و داریم:

$$\Delta AMD': AM^2 = AD'^2 + MD'^2$$

$$\Rightarrow 4x^2 = 3 + x^2 \Rightarrow x^2 = 1 \xrightarrow{x>0} x = 1$$

$$S_{AMD'} = \frac{1}{2} MD' \times AD' = \frac{1}{2} \times 1 \times \sqrt{3} = \frac{\sqrt{3}}{2}$$

(هنر سه ۲ - صفحه های ۳۲ و ۳۳)

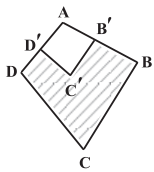
$$\begin{cases} x_A = \frac{x_B + x_O}{2} \Rightarrow 3 = \frac{\alpha + (-1)}{2} \Rightarrow \alpha = 7 \\ y_A = \frac{y_B + y_O}{2} \Rightarrow 4 = \frac{\beta + 2}{2} \Rightarrow \beta = 6 \end{cases}$$

(هنر سه ۲- صفحه‌های ۳۵ تا ۵۱)

(علی فتح‌آبادری)

-۱۱۹

می‌دانیم هر دو شکل متجانس، با یکدیگر متشابه‌اند و نسبت تشابه آن‌ها همان قدرمطلق نسبت تجانس است، بنابراین داریم:

$$\frac{S_{A'B'C'D'}}{S_{ABCD}} = \left(\frac{1}{3}\right)^2$$

$$\Rightarrow \frac{S_{A'B'C'D'}}{54} = \frac{1}{9} \Rightarrow S_{A'B'C'D'} = 6$$

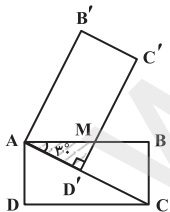
$$S_{ABCD} - S_{A'B'C'D'} = 54 - 6 = 48 = \text{مساحت ناحیه محصور}$$

(هنر سه ۲- صفحه‌های ۳۵ تا ۵۱)

(امیر حسین ابومحبوب)

-۱۲۰

از دوران مستطیل ABCD حول نقطه A و به اندازه ۶۰° در جهت خلاف حرکت عقربه‌های ساعت، مطابق شکل مستطیل A'B'C'D' حاصل می‌شود که نقطه D' بر روی قطر AC واقع است. دوران تبدیلی طولیاست، پس $AD' = AD = \sqrt{3}$ است. از طرفی در مثلث قائم‌الزاویه، طول ضلع روبه‌رو به زاویه ۳۰°، نصف طول وتر است، پس در صورتی که $MD' = x$ باشد، $AM = 2x$ است و داریم:

$$\Delta AMD' : AM^2 = AD'^2 + MD'^2$$

$$\Rightarrow 4x^2 = 3 + x^2 \Rightarrow x^2 = 1 \xrightarrow{x>0} x = 1$$

$$S_{AMD'} = \frac{1}{2} MD' \times AD' = \frac{1}{2} \times 1 \times \sqrt{3} = \frac{\sqrt{3}}{2}$$

(هنر سه ۲- صفحه‌های ۴۲ و ۴۳)

(مهم‌ظاهر شعاعی)

-۱۱۵

بنا به فرض $OM' = \frac{4}{3} OM$ است و می‌توان نوشت:

$$OM' = \frac{4}{3} OM \Rightarrow MM' = \frac{1}{3} OM$$

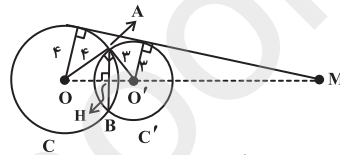
با توجه به تساوی فوق و این که نقاط O و M' دو طرف M قرار دارند می‌توان گفت M' تصویر O در تجانس به مرکز M و نسبت تجانس $\frac{1}{3}$ است.

(هنر سه ۲- صفحه‌های ۳۵ تا ۵۱)

(فرشاد خرامری)

-۱۱۶

در دو دایره متجانس، اندازه نسبت تجانس، برابر نسبت شعاع‌های دو دایره است.

$$|k| = \frac{r'}{r} = \frac{3}{4} \xrightarrow{\text{تجانس مستقیم}} k = \frac{3}{4}$$

$$\Rightarrow \frac{MO'}{MO} = \frac{3}{4} \quad MO=20 \Rightarrow MO' = 15 \Rightarrow OO' = 5$$

بنابراین طبق عکس قضیه فیثاغورس، مثلث OAO' قائم‌الزاویه می‌باشد و داریم:

$$AH \times OO' = AO \times AO' \Rightarrow AH \times 5 = 4 \times 3 \Rightarrow AH = \frac{12}{5} = 2 \frac{2}{5}$$

خط‌المرکزین دو دایره متقاطع، عمودمنصف وتر مشترک آن‌ها است و در نتیجه داریم:

(هنر سه ۲- صفحه‌های ۳۵ تا ۵۱)

(امسان فی‌اللهی)

-۱۱۷

مرکز دوران، نقطه ثابت دوران است. مرکز تجانس نیز نقطه ثابت تجانس است. نقاط روی محور بازتاب، نقاط ثابت بازتاب می‌باشند ولی انتقال غیرهمانی نقطه ثابت ندارد.

(هنر سه ۲- صفحه ۳۹)

(امسان فی‌اللهی)

-۱۱۸

فرض کنید نقطه B مجانس نقطه A به مرکز O و نسبت $k = 2$ باشد. از آنجایی که نسبت تجانس برابر ۲ است بنابراین $OA = AB$ ، یعنی نقطه A بین O و B است.

آمار و احتمال

-۱۲۱

(علی اریمند)

پیشامد آن که حداقل یکی از این دو نفر در امتحان ریاضی قبول شوند، متمم آن است که هیچ کدام در امتحان ریاضی قبول نشوند. اگر پیشامدهای قبول شدن علی و رضا را به ترتیب با A و B نمایش دهیم، آن گاه این دو پیشامد و در نتیجه پیشامدهای A' و B' مستقل از یکدیگرند و داریم:

$$P(A' \cap B') = P(A')P(B') = 0/4 \times 0/3 = 0/12$$

$$P(A \cup B) = 1 - P(A' \cap B') = 1 - 0/12 = 0/88$$

(آمار و احتمال - صفحه‌های ۶۷ تا ۷۲)

-۱۲۲

(نرا صالح‌پور)

طبق قانون ضرب احتمال داریم:

$$P(\text{سومی آبی و دومی آبی و اولی سبز}) = \frac{5}{10} \times \frac{3}{9} \times \frac{2}{8} = \frac{1}{24}$$

$$P(\text{سومی سبز و دومی سبز و اولی زرد}) = \frac{2}{10} \times \frac{5}{9} \times \frac{4}{8} = \frac{1}{18}$$

$$\frac{1}{24} + \frac{1}{18} = \frac{7}{72}$$

بنابراین احتمال مورد نظر برابر است با:

(آمار و احتمال - صفحه‌های ۵۶ تا ۵۸)

-۱۲۳

(امیرحوشنگ فمسه)

اگر B_1 و B_2 به ترتیب پیشامد دختر و پسر بودن فرد انتخابی و A پیشامد مطالعه کردن آمار و احتمال باشد، آن گاه طبق قانون احتمال کل داریم:

$$P(A) = P(B_1)P(A | B_1) + P(B_2)P(A | B_2)$$

$$= \frac{60}{100} \times \frac{4}{10} + \frac{40}{100} \times \frac{3}{10} = \frac{24}{100} + \frac{12}{100} = 0/36$$

بنابراین احتمال این که فرد انتخابی درس آمار و احتمال را در آن روز مطالعه نکرده باشد، برابر است با:

$$P(A') = 1 - 0/36 = 0/64$$

(آمار و احتمال - صفحه‌های ۵۸ تا ۶۰)

-۱۲۴

(امیرحسین ابومبوب)

فرض کنید پیشامد این که مهره خارج شده از ظرف دوم، از ابتدا به ظرف دوم تعلق داشته باشد را با B_1 و پیشامد آن که مهره خارج شده از ظرف دوم، از ظرف اول به آن ظرف منتقل شده باشد را با B_2 نمایش دهیم. همچنین A پیشامد خارج شدن مهره قرمز رنگ از ظرف دوم باشد، در این صورت طبق قانون احتمال کل داریم:

$$P(A) = P(B_1)P(A | B_1) + P(B_2)P(A | B_2)$$

$$= \frac{4}{7} \times \frac{1}{4} + \frac{3}{7} \times \frac{3}{8} = \frac{1}{7} + \frac{9}{56} = \frac{17}{56}$$

(آمار و احتمال - صفحه‌های ۵۸ تا ۶۰)

-۱۲۵

(نرا صالح‌پور)

لااقل یک نفر بهبود یابد یعنی یک نفر یا بیشتر از یک نفر بهبود یابد. برای محاسبه احتمال این پیشامد می‌توانیم از متمم آن، یعنی حالتی که هیچ فردی بهبود نیابد استفاده کنیم. پس داریم:

$$P = 1 - (0/9)^5 = 1 - P(\text{هیچ فردی بهبود نیابد}) = 1 - P(\text{لااقل یک نفر بهبود یابد})$$

تذکر: چون احتمال بهبودی هر فرد مستقل از دیگری است، احتمال بهبود نیافتن افراد نیز مستقل از یکدیگر است.

(آمار و احتمال - مشابه تمرین ۱۱ صفحه ۷۲)

-۱۲۶

(امیرحوشنگ فمسه)

فرض کنید پیشامدهای B_1 و B_2 به ترتیب تعلق داشتن فرد انتخاب شده به رشته ریاضی و رشته تجربی و پیشامد A داشتن نمره بالای ۱۸ باشد. در این صورت طبق قانون احتمال کل داریم:

$$P(A) = P(B_1)P(A | B_1) + P(B_2)P(A | B_2)$$

$$= \frac{40}{100} \times \frac{25}{100} + \frac{60}{100} \times \frac{30}{100} = \frac{28}{100}$$

حال طبق قانون بیز داریم:

$$P(B_1 | A) = \frac{P(B_1)P(A | B_1)}{P(A)} = \frac{\frac{40}{100} \times \frac{25}{100}}{\frac{28}{100}} = \frac{10}{28} = \frac{5}{14}$$

(آمار و احتمال - صفحه‌های ۵۸ تا ۶۴)

-۱۲۷

(احسان فیروزی)

در یک بار پرتاب این تاس، احتمال رو شدن اعداد ۱، ۲ و ۳ به ترتیب $\frac{1}{6}$ ، $\frac{1}{3}$ و $\frac{1}{2}$ است. دو بار پرتاب تاس مستقل از یکدیگر است، بنابراین اگر پیشامد آن که مجموع دو عدد رو شده برابر ۴ باشد را با A نمایش دهیم، آن گاه داریم:

$$P(A) = P((1, 3)) + P((3, 1)) + P((2, 2))$$

$$= 2P(1) \times P(3) + P(2) \times P(2)$$

$$= 2 \times \frac{1}{6} \times \frac{1}{3} + \frac{1}{3} \times \frac{1}{3} = \frac{1}{9} + \frac{1}{9} = \frac{2}{9}$$

(آمار و احتمال - صفحه‌های ۶۷ تا ۷۲)

-۱۲۸

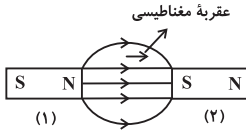
(نرا صالح‌پور)

تعداد حالت‌های فضای نمونه در پرتاب ۴ سکه برابر است با:

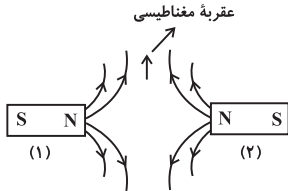
$$n(S) = 2^4 = 16$$

اگر A و B به ترتیب پیشامدهای آن باشند که «لااقل یک بار سکه رو بیاید» و «دقیقاً دو بار سکه رو بیاید»، آن گاه $B \subseteq A$ است و داریم:

در نتیجه قطب‌های آهنرباها مشخص می‌شود. حال اگر آهنربای (۲) بچرخد، داریم:

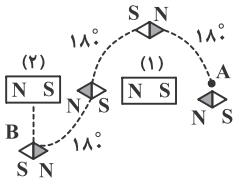
برایند میدان‌های مغناطیسی در نقطه O به سمت بالا خواهد بود ↑

(فیزیک ۲ - مغناطیس - صفحه‌های ۱۸۳ تا ۱۸۸)

(سپهر قاضی زاهدی)

-۱۳۳

برای پاسخ به این سوال در نظر داشته باشید عقربه مغناطیسی همواره مماس بر خط‌های میدان مغناطیسی و در جهت آن‌ها قرار می‌گیرد. بنابراین مطابق شکل زیر، عقربه مغناطیسی در جابه‌جایی روی مسیر مشخص شده به اندازه 360° پادساعتگرد و 180° ساعتگرد دوران می‌کند که در مجموع به اندازه 180° پادساعتگرد نسبت به نقطه A دوران خواهد کرد.

(فیزیک ۲ - مغناطیس - صفحه‌های ۱۸۳ تا ۱۸۸)

(سیرعلی میرنوری)

-۱۳۴

از آنجا که نیروی مغناطیسی وارد بر ذره از طرف میدان مغناطیسی در هر لحظه بر بردار $\vec{v}$ عمود است، کار این نیرو صفر بوده، پس تغییر انرژی جنبشی آن نیز صفر است. یعنی انرژی جنبشی ذره تغییر نمی‌کند، بنابراین $v = v'$ است.

(فیزیک ۲ - مغناطیس - صفحه‌های ۸۹ و ۹۰)

(سیرعلی میرنوری)

-۱۳۵

اگر $\vec{v}$ و $\vec{B}$ موازی باشند، به ذره نیرویی وارد نمی‌شود، بنابراین داریم:

$$F = |q| v_y B_x \Rightarrow F = (1.0 \times 10^{-6})(6.00)(0/2) \Rightarrow F = 1/2 \times 10^{-3} \text{ N}$$

(فیزیک ۲ - مغناطیس - صفحه‌های ۸۹ و ۹۰)

$$P(B|A) = \frac{P(A \cap B)}{P(A)} = \frac{P(B)}{1 - P(A')} = \frac{\binom{4}{2}}{1 - \frac{1}{16}} = \frac{6}{15} = \frac{2}{5}$$

(آمار و احتمال - صفحه‌های ۵۲ تا ۵۶)

(امیر حسین ابومحبوب)

-۱۲۹

فرض کنید پیشامدهای B_1 ، B_2 و B_3 به ترتیب انتخاب کارت دو رو قرمز، کارت یک رو قرمز، یک رو آبی و کارت دو رو آبی باشند و پیشامد A آن باشد که روی مشاهده شده کارت انتخابی قرمز است. طبق قانون احتمال کل داریم:

$$P(A) = P(B_1)P(A|B_1) + P(B_2)P(A|B_2) + P(B_3)P(A|B_3) = \frac{3}{12} \times 1 + \frac{5}{12} \times \frac{1}{2} + \frac{4}{12} \times 0 = \frac{1}{4} + \frac{5}{24} = \frac{11}{24}$$

حال طبق قانون بیز داریم:

$$P(B_1|A) = \frac{P(B_1)P(A|B_1)}{P(A)} = \frac{\frac{3}{12} \times 1}{\frac{11}{24}} = \frac{6}{11}$$

(آمار و احتمال - صفحه‌های ۵۸ تا ۶۴)

(فرشاد فرامرزی)

-۱۳۰

A و B دو پیشامد مستقل‌اند، پس $P(A \cap B) = P(A)P(B)$ و داریم:
 $P(A \cup B) = P(A) + P(B) - P(A \cap B)$
 $= P(A) + P(B) - P(A)P(B)$
 $\Rightarrow 0/4 = P(A) + 0/2 - 0/2 P(A) \Rightarrow P(A) = 0/25$
 از آنجا که A و B دو پیشامد مستقل هستند، A' و B هم مستقل می‌باشند و داریم:

$$P(A' - B') = P(B \cap A') = P(B)P(A') = P(B)(1 - P(A)) = 0/2 \times 0/25 = 0/15$$

(آمار و احتمال - صفحه‌های ۶۷ تا ۷۲)

فیزیک (۲) - عادی

(مصطومه افضل)

-۱۳۱

با شکسته شدن هر آهنربا، دو آهنربای جدید خواهیم داشت. بنابراین Q قطب S و P قطب N خواهد بود.

(فیزیک ۲ - مغناطیس - صفحه‌های ۸۳ تا ۸۸)

(سپهر قاضی زاهدی)

-۱۳۲

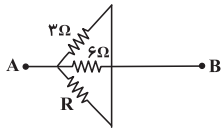
برای یافتن جهت میدان مغناطیسی برآیند در یک نقطه، در آن نقطه عقربه مغناطیسی قرار می‌دهیم:

(سپور قاضی زاهری)

۱۳۸-

هر دو مقاومت ۲Ω اتصال کوتاه شده و از مدار خارج می‌شوند:

دو مقاومت ۳ و ۶ اهمی موازی‌اند:

$$R' = \frac{3 \times 6}{3 + 6} = 2\Omega$$

مقاومت R و R' با هم موازی‌اند و طبق گفته سوال، مقاومت معادل ۱Ω است، داریم:

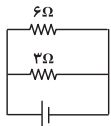
$$\frac{R \times 2}{R + 2} = 1 \Rightarrow 2R = R + 2 \Rightarrow R = 2\Omega$$

(فیزیک ۲- جریان الکتریکی و مدارهای جریان مستقیم- صفحه‌های ۷۰ تا ۷۷)

(سپور قاضی زاهری)

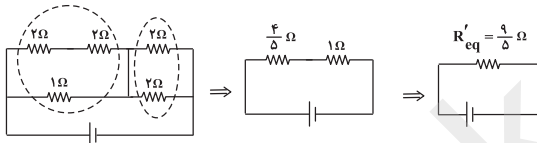
۱۳۹-

در حالی که کلید باز است داریم:

$$R_{eq} = \frac{3 \times 6}{3 + 6} = 2\Omega$$

در حالی که کلید بسته است داریم:

$$\frac{R'_{eq}}{\text{در حالت بسته}} = \frac{9}{5} = \frac{9}{5}$$

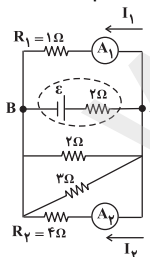
$$\frac{R_{eq}}{\text{در حالت باز}} = \frac{2}{10}$$

(فیزیک ۲- جریان الکتریکی و مدارهای جریان مستقیم- صفحه‌های ۷۰ تا ۷۷)

(غلامرضا مصبی)

۱۴۰-

دو مقاومت $R_1 = 1\Omega$ و $R_2 = 4\Omega$ با هم موازی‌اند و خواهیم داشت:

$$V_{R_1} = V_{R_2} = V_{AB} \Rightarrow I_1 R_1 = I_2 R_2$$

$$\frac{R_1 = 1\Omega}{R_2 = 4\Omega} \rightarrow 1 \times I_1 = 4 \times I_2 \Rightarrow \frac{I_1}{I_2} = 4$$

(فیزیک ۲- جریان الکتریکی و مدارهای جریان مستقیم- صفحه‌های ۷۰ تا ۷۷)

(معمرفضا شیروانی زاره)

۱۳۶-

دو مقاومت R با هم موازی بوده و مقاومت معادل آن‌ها $\frac{R}{2}$ است، مقاومت

معادل مجموعه مقاومت‌ها را در هر حالت به دست می‌آوریم:

اگر کلید باز باشد:

$$R_{eq} = \frac{R}{2} + \frac{3}{2}R = 2R$$

$$V = IR_{eq} \Rightarrow V = \frac{\epsilon R_{eq}}{R_{eq} + r}$$

$$\Rightarrow V = \frac{2R\epsilon}{2R + \frac{R}{4}} = \frac{8}{9}\epsilon \quad (I)$$

اگر کلید بسته باشد:

اگر کلید k را ببندیم، دو مقاومت R اتصال کوتاه شده و حذف می‌شوند.

$$V = \frac{\frac{3}{2}R\epsilon}{\frac{3}{2}R + \frac{R}{4}} = \frac{6}{7}\epsilon \quad (II)$$

$$\frac{V_{\text{کلید بسته}}}{V_{\text{کلید باز}}} = \frac{\frac{6}{7}\epsilon}{\frac{8}{9}\epsilon} = \frac{27}{28}$$

(فیزیک ۲- جریان الکتریکی و مدارهای جریان مستقیم- صفحه‌های ۷۰ تا ۷۷)

(معمرفضا شیروانی زاره)

۱۳۷-

مقاومت‌های ۶ اهمی با هم موازی‌اند و مقاومت معادلشان ۲Ω می‌شود. مقاومت‌های ۴، ۵ و ۲۰ که در کنار هم هستند نیز موازی‌اند و مقاومت معادلشان برابر است با:

$$\frac{1}{R''} = \frac{1}{4} + \frac{1}{5} + \frac{1}{20} = \frac{10}{20} \Rightarrow R'' = 2\Omega$$

مقاومت‌های R' و R'' متوالی‌اند و معادلشان می‌شود:

$$R''' = R' + R'' = 5\Omega$$

مقاومت R''' و مقاومت 5Ω موازی‌اند:

$$R'''' = \frac{5 \times 5}{5 + 5} = 2.5\Omega$$

در نهایت مقاومت R'''' با مقاومت 2.5Ω متوالی بوده:

$$R_{eq} = 2.5 + 2.5 = 5\Omega \Rightarrow I = \frac{\epsilon}{R_{eq} + r} = \frac{14}{5 + 2} = 2A$$

(فیزیک ۲- جریان الکتریکی و مدارهای جریان مستقیم- صفحه‌های ۷۰ تا ۷۷)

با حل همزمان معادله‌های (۱) و (۲) داریم:

$$I' = \frac{1}{3}I \text{ و } R_3 = 18\Omega$$

جریان عبوری از مقاومت‌های R_5 و R_4 یکسان و برابر است با:

$$I_{\text{کل}} = I + I' = \frac{4}{3}I$$

چون توان مصرفی R_4 با مقاومت R_5 یکسان است، داریم:

$$R_4 I_{\text{کل}}^2 = 2I^2 \Rightarrow R_4 \times \frac{16}{9} I^2 = 2I^2 \Rightarrow R_4 = R_5 = \frac{9}{8}\Omega$$

حال با توجه به متوالی و موازی بودن مقاومت‌ها، مقاومت معادل مدار را حساب می‌کنیم:

$$R' = 2 + 2 + 2 = 6\Omega$$

$$R'' = \frac{6 \times 18}{6 + 18} = 4.5\Omega$$

$$R_{\text{eq}} = \frac{9}{8} + \frac{9}{2} + \frac{9}{8} = \frac{27}{4}\Omega = 6.75\Omega$$

(فیزیک ۲- جریان الکتریکی و مدارهای جریان مستقیم- صفحه‌های ۶۷ تا ۷۷)

(معضومه اخفایی)

۱۴۵-

مقدار گرمای صرف شده برای رساندن آب به دمای جوش 100°C برابر است با انرژی مصرفی تمام مقاومت‌ها در زمان t :

$$U = P \times t \Rightarrow U = \frac{V^2}{R_{\text{eq}}} \times t \xrightarrow{V, t \text{ ثابت}} \frac{U'}{U} = \frac{R_{\text{eq}}}{R'_{\text{eq}}} \quad (I)$$

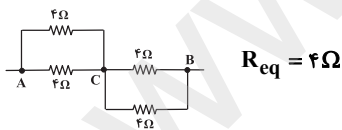
از طرفی:

$$U = Q \Rightarrow U = mc\Delta\theta \xrightarrow{\Delta\theta \text{ و } c \text{ ثابت}} \frac{U'}{U} = \frac{m'}{m} \quad (II)$$

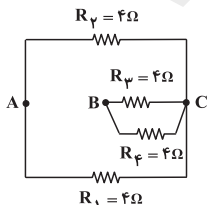
$$\xrightarrow{(I), (II)} \frac{R_{\text{eq}}}{R'_{\text{eq}}} = \frac{m'}{m}$$

کافی است مقادیر مقاومت معادل مدار را در 2 حالت محاسبه نماییم:

حالت اول:

حالت دوم: مقاومت‌های R_4 و R_3 در مدار حذف می‌شوند:

$$R'_{\text{eq}} = 2\Omega, \quad \frac{R_{\text{eq}}}{R'_{\text{eq}}} = \frac{m'}{m}$$

$$\Rightarrow \frac{4}{2} = \frac{m'}{500} \Rightarrow m' = 1000g$$

(فیزیک ۲- جریان الکتریکی و مدارهای جریان مستقیم- صفحه‌های ۶۷ تا ۷۷)

(غلامرضا مویی)

۱۴۱-

می‌دانیم که چون $Q = It$:

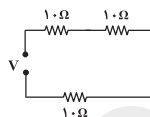
$$P \times R \times C = \frac{P}{t} \times \frac{R}{I} \times \frac{C}{V} = U \downarrow \text{ انرژی}$$

(فیزیک ۲- جریان الکتریکی و مدارهای جریان مستقیم- صفحه‌های ۶۷ تا ۷۷)

(مهمعلی راست‌پیمان)

۱۴۲-

چون ولت‌سنج ایده‌آل است پس مقاومتش بی‌نهایت است ($R_V = \infty$), پس از انشعاب دارای ولت‌سنج جریانی نمی‌گذرد ($I = 0$). از طرفی آمپرسنج ایده‌آل است پس مقاومت $R_A = 0$ است. بنابراین مقاومت 10 اهمی موازی با آن اتصال کوتاه شده و حذف می‌شود و مدار به شکل ساده زیر درمی‌آید:

بنابراین: $R_{\text{eq}} = 30\Omega$ (مقاومت‌ها متوالی‌اند).

(فیزیک ۲- جریان الکتریکی و مدارهای جریان مستقیم- صفحه‌های ۷۰ تا ۷۷)

(سپهر قاضی‌زادری)

۱۴۳-

اگر مقاومت معادل شاخه بالا را R' فرض کنیم:

$$R' = 2R_1 \quad (1)$$

$$P_{\text{شاخه بالا}} = P_{\text{شاخه وسط}} \Rightarrow \frac{V^2}{R_{\text{eq}}} = \frac{V^2}{R'}$$

$\Rightarrow R_{\text{eq}} = R'$ $\Rightarrow$ در شاخه‌های موازی، V یکسان است $\Rightarrow$

$$R_{\text{eq}} = 2R_1 \quad (2)$$

$$\Rightarrow R_{\text{eq}} = \frac{R_{\text{eq}} \times R'}{R_{\text{eq}} + R'} \xrightarrow{(1), (2)} R_{\text{eq}} = \frac{2R_1 \times 2R_1}{2R_1 + 2R_1} = \frac{2}{3}R_1$$

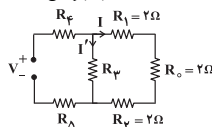
$$\Rightarrow I = \frac{\varepsilon}{r + R_{\text{eq}}} \Rightarrow \lambda = \frac{20}{\frac{3}{2}R_1} \Rightarrow \frac{3}{2}R_1 = \frac{5}{2} \Rightarrow R_1 = \frac{5}{3}\Omega$$

(فیزیک ۲- جریان الکتریکی و مدارهای جریان مستقیم- صفحه‌های ۶۷ تا ۷۷)

(مهمعلی راست‌پیمان)

۱۴۴-

R_1 و R_2 متوالی و دارای توان مصرفی یکسان هستند بنابراین:

$$R_o = R_1 = R_2 = 2\Omega$$

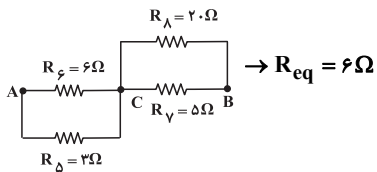
حال مقدار مقاومت R_3 و جریان عبوری از آن را محاسبه می‌کنیم. توان مصرفی مقاومت R_3 با توان مصرفی هر یک از مقاومت‌ها از جمله R_o

$$R_3 I^2 = 2I^2 \quad (1)$$

برابر است. بنابراین:

$$R_3 I^2 = 6I^2 \quad (2)$$

از طرفی برای دو شاخه موازی داریم:

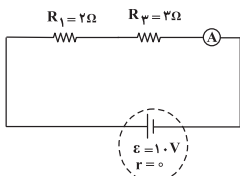

$$P_{\text{کل}} = \frac{V_{\text{کل}}^2}{R_{\text{eq}}} \Rightarrow P_{\text{کل}} = \frac{24 \times 24}{6} = 96 \text{ W}$$

(فیزیک ۲- جریان الکتریکی و مدارهای جریان مستقیم- صفحه‌های ۶۷ تا ۷۷)

۱۴۸- (معصومه افشلی)

چون آمپرسنج و ولتسنج هر دو ایده‌آل هستند پس هر مقاومت متوالی با ولتسنج و هر مقاومت موازی با آمپرسنج به دلیل عدم عبور جریان از آن‌ها از مدار حذف شده و مدار به شکل زیر ساده می‌شود:

$$I = \frac{\epsilon}{R_{\text{eq}} + r} \Rightarrow I = \frac{1.0}{5} = 2 \text{ A}$$

آمپرسنج جریان کل مدار (۲A) را نشان می‌دهد. ولتسنج اختلاف پتانسیل دو سر مقاومت R1 را نشان می‌دهد: V = IR1 ⇒ V = 4V

(فیزیک ۲- جریان الکتریکی و مدارهای جریان مستقیم- صفحه‌های ۷۰ تا ۷۷)

۱۴۹- (معصومه افشلی)

با بستن کلید k دو مقاومت R موازی شده و مقاومت معادل مدار کاهش می‌یابد.

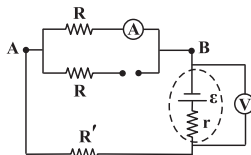
کلید باز: $R_{\text{eq}} = R + R'$

کلید بسته: $R_{\text{eq}} = \frac{R}{2} + R'$

در نتیجه جریان عبوری از باتری با بسته شدن کلید افزایش می‌یابد.

$$\uparrow I_t = \frac{\epsilon}{\downarrow R_{\text{eq}} + r}$$

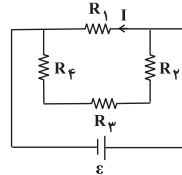
اختلاف پتانسیل دو سر باتری با افزایش جریان، کاهش می‌یابد.

(یابک قاضی زاره)

۱۴۶-

حالت اول کلید k1 بسته و کلید k2 باز است. سه مقاومت R3، R4 و R5 با هم متوالی و در کل با مقاومت R1 موازی هستند.

$$R_{345} = 2 + 1 + 3 = 6 \Omega$$

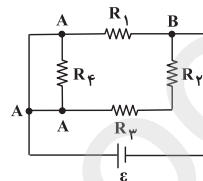
$$R_{1345} = \frac{6}{2} = 3 \Omega$$

$$R_{\text{eq}} = 3 \Omega$$

جریان کل برابر با $I = \frac{\epsilon}{R_{\text{eq}}}$ است که مقدار برابر از هر ۲ شاخه می‌گذرد.

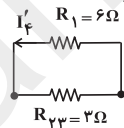
پس جریان عبوری از آمپرسنج $\frac{\epsilon}{6}$ است.

در حال دوم هر دو کلید بسته‌اند. مقاومت R4 با اتصال کوتاه از مدار حذف شده و مقاومت‌های R3 و R5 متوالی و در نهایت با مقاومت R1 موازی هستند.

$$R_{\text{eq}} = \frac{3 \times 6}{9} = 2 \Omega$$

جریان کل برابر با $I' = \frac{\epsilon}{R_{\text{eq}}}$ است که باید بین شاخه‌ها تقسیم شود. در مقاومت‌های موازی جریان و مقدار مقاومت رابطه عکس دارند.

$$\frac{I'_{\text{کل}}}{I'} = \frac{R_1}{R} \Rightarrow \frac{I'}{2} = \frac{6}{2} \Rightarrow I' = \frac{\epsilon}{6}$$

$$\frac{I'}{I} = \frac{\frac{\epsilon}{6}}{\frac{\epsilon}{3}} = 1$$

در نتیجه:

نکته: چون مقاومت 6Ω همواره به دو سر باتری ایده‌آل با مقاومت درونی صفر وصل است، اختلاف پتانسیل و در نتیجه جریان عبوری آن همواره ثابت می‌ماند.

(فیزیک ۲- جریان الکتریکی و مدارهای جریان مستقیم- صفحه‌های ۷۰ تا ۷۷)

(معصومه افشلی)

۱۴۷-

برای محاسبه توان کل مصرفی می‌توان از دو روش استفاده کرد.

۱- توان مصرفی تک تک مقاومت‌ها را محاسبه و جمع جبری نمود.

۲- توان مصرفی مقاومت معادل را محاسبه نمود:

$$P_{\text{کل}} = \frac{V^2}{R_{\text{eq}}}$$

از روش دوم استفاده می‌کنیم؛ پس ابتدا باید مقاومت معادل بین ۲ نقطه A و B را به دست آوریم. مقاومت‌های R1، R2، R3 و R4 به دلیل اتصال کوتاه حذف می‌شوند و شکل مدار به صورت زیر ساده می‌شود.

خروجی $I = I_{ورودی}$: گره A

$$\Rightarrow 8 = 2 + I_A \Rightarrow I_A = 6A$$

خروجی $I = I_{ورودی}$: گره B

$$\Rightarrow 3 + 6 = 9A \Rightarrow I_B = 9A$$

مجموع تمام جریان‌های ورودی و خروجی به مثلث باید برابر باشد:

$$I_{خروجی} = 15A \Rightarrow I_{خروجی} = 9 + 6 = I_{ورودی}$$

(فیزیک ۲ - صفحه ۷۲)

(بایگ قاضی زاره)

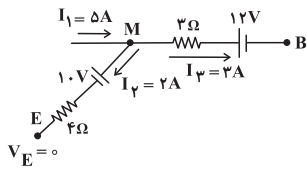
-۱۵۳

نقطه انشعاب مدار را M می‌نامیم و طبق قاعده انشعاب داریم:

$$I_1 = I_2 + I_3 \Rightarrow I_3 = I_1 - I_2 = 5 - 2 = 3A$$

$$V_E = 0$$

چون نقطه E اتصال به زمین شده می‌توان گفت:

اگر از نقطه B به سمت نقطه E حرکت کنیم، داریم:

$$V_B + 12 + 3 \times 3 - 10 - 2 \times 4 = V_E$$

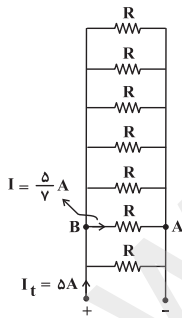
$$V_B + 3 = 0 \Rightarrow V_B = -3V$$

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۷۰ تا ۷۲)

(غلامرضا مهبی)

-۱۵۴

تمامی مقاومت‌ها با هم موازی‌اند. لذا می‌توان مدار را به صورت زیر ساده کرد:

$$|V_A - V_B| = IR = \frac{5}{14} A \times 14 \Omega$$

$$|V_A - V_B| = \frac{5}{14} \times 14 = 5V$$

در مقاومت‌های موازی برابر، جریان به‌طور مساوی بین شاخه‌ها تقسیم خواهد شد.

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۷۰ تا ۷۲)

(مصطفی کیانی)

-۱۵۵

گام اول: جریان‌های I_1 و I_2 را به دست می‌آوریم. چون مقاومت معادل شاخه‌های بالا و پایین با هم موازی‌اند، می‌توان نوشت:

$$\downarrow V = \varepsilon - \uparrow I_t r$$

اختلاف پتانسیل دو نقطه A و B: $|V_A - V_B| = \varepsilon - I_t r - I_t R'$: با افزایش جریان کل اختلاف پتانسیل بین دو نقطه A و B کاهش یافته است.

$$\downarrow |V_A - V_B| = \downarrow IR$$

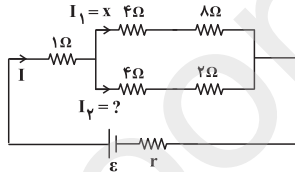
با کاهش $V_A - V_B$ باید جریان عبوری از مقاومت R و آمپرسنج نیز کاهش یابد.

(فیزیک ۲ - جریان الکتریکی و مدارهای جریان مستقیم - صفحه‌های ۷۰ تا ۷۲)

(مصطفی کیانی)

-۱۵۰

گام اول: جریان شاخه‌ای که مقاومت 8Ω در آن قرار دارد را x فرض نموده و جریان شاخه‌ای که مقاومت 2Ω در آن قرار دارد را به دست می‌آوریم و از مجموع آن‌ها جریان مقاومت 1Ω را می‌یابیم.

گام دوم: جریان مقاومت 1Ω را می‌یابیم و نسبت توان مصرفی دو مقاومت 1Ω و 8Ω را به دست می‌آوریم:

$$I = I_1 + I_2 \Rightarrow I = x + 2x = 3x$$

$$\frac{P_{1\Omega}}{P_{8\Omega}} = \frac{1 \times I^2}{8 \times I_1^2} \Rightarrow \frac{P_{1\Omega}}{P_{8\Omega}} = \frac{9x^2}{8 \times x^2} = \frac{9}{8}$$

(فیزیک ۲ - جریان الکتریکی و مدارهای جریان مستقیم - صفحه‌های ۶۷ تا ۷۲)

فیزیک (۲) - موازی

(بایگ قاضی زاره)

-۱۵۱

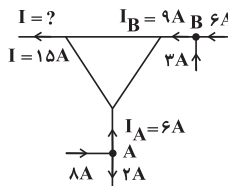
طبق متن کتاب درسی، اختلاف پتانسیل دو سر مقاومت‌های موازی با هم برابر بوده و جریان عبوری از هر مقاومت با مقدار مقاومت رابطه عکس دارد، یعنی جریان بیشتر در مقاومت کمتر وارد می‌شود.

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۷۰ تا ۷۲)

(معصومه اخفیلی)

-۱۵۲

مجموع تمام جریان‌های ورودی و خروجی باید در هر گره با هم برابر باشند.

$$\frac{1}{R''} = \frac{1}{4} + \frac{1}{5} + \frac{1}{20} = \frac{10}{20} \Rightarrow R'' = 2\Omega$$

مقاومت‌های R' و R'' متوالی‌اند و معادلشان می‌شود:

$$R''' = R' + R'' = 5\Omega$$

مقاومت R''' و مقاومت 5Ω موازی‌اند:

$$R'''' = \frac{5 \times 5}{5 + 5} = 2.5\Omega$$

در نهایت مقاومت R'''' با مقاومت $2/5\Omega$ متوالی بوده:

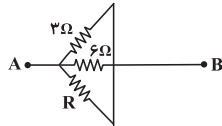
$$R_{eq} = 2/5 + 2/5 = 5\Omega \Rightarrow I = \frac{\epsilon}{R_{eq} + r} = \frac{14}{5 + 2} = 2A$$

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۷۰ تا ۷۷)

(سپهر قاضی زاهدی)

-۱۵۸

هر دو مقاومت 2Ω اتصال کوتاه شده و از مدار خارج می‌شوند:

دو مقاومت ۳ و ۶ اهمی موازی‌اند:

$$R' = \frac{3 \times 6}{3 + 6} = 2\Omega$$

مقاومت R و R' با هم موازی‌اند و طبق گفته سوال، مقاومت معادل 1Ω است، داریم:

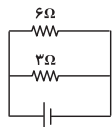
$$\frac{R \times 2}{R + 2} = 1 \Rightarrow 2R = R + 2 \Rightarrow R = 2\Omega$$

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۷۰ تا ۷۷)

(سپهر قاضی زاهدی)

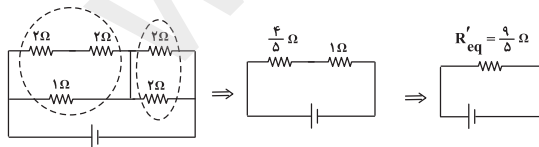
-۱۵۹

در حالی که کلید بسته است داریم:

$$R_{eq} = \frac{3 \times 6}{3 + 6} = 2\Omega$$

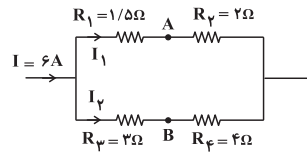
در حالی که کلید بسته است داریم:

$$\frac{R'_{eq}}{R_{eq}} = \frac{9}{5} = \frac{9}{10}$$

در حالت بسته $R'_{eq} = \frac{9}{5}$
در حالت باز $R_{eq} = 10$

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۷۰ تا ۷۷)

$$V_{1,2} = V_{3,4} \Rightarrow R_{1,2}I_1 = R_{3,4}I_2 \Rightarrow \frac{R_{1,2} = 1/5 + 2 = 3/5\Omega}{R_{3,4} = 3 + 4 = 7\Omega} \Rightarrow$$

$$3/5 I_1 = 7 I_2 \Rightarrow I_1 = 7 I_2$$

$$I_1 + I_2 = I = 6A \Rightarrow 7 I_2 + I_2 = 6 \Rightarrow 8 I_2 = 6 \Rightarrow I_2 = 3/4 A$$

$$\Rightarrow I_2 = 2A, I_1 = 2 \times 2 = 4A$$

گام دوم: از نقطه A خلاف جهت جریان I_1 به نقطه B می‌رویم و تغییر پتانسیل هر طرف را می‌نویسیم:

$$V_A + R_1 I_1 - R_3 I_2 = V_B \Rightarrow \frac{R_1 = 1/5\Omega}{R_3 = 3\Omega}$$

$$V_A + 1/5 \times 4 - 3 \times 2 = V_B \Rightarrow V_A - V_B = 0$$

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۷۰ تا ۷۷)

-۱۵۶

(معمرفشا شیروانی زاره)

دو مقاومت R با هم موازی بوده و مقاومت معادل آن‌ها $R/2$ است، مقاومت

معادل مجموعه مقاومت‌ها را در هر حالت به دست می‌آوریم:

اگر کلید باز باشد:

$$R_{eq} = \frac{R}{2} + \frac{3}{2}R = 2R$$

$$V = IR_{eq} \Rightarrow V = \frac{\epsilon R_{eq}}{R_{eq} + r}$$

$$\Rightarrow V = \frac{2R\epsilon}{2R + \frac{r}{2}} = \frac{\lambda}{9} \epsilon \quad (I)$$

اگر کلید بسته باشد:

اگر کلید k را ببندیم، دو مقاومت R اتصال کوتاه شده و حذف می‌شوند.

$$V = \frac{\frac{3}{2}R\epsilon}{\frac{3}{2}R + \frac{r}{4}} = \frac{\lambda}{9} \epsilon \quad (II)$$

$$\frac{(I), (II)}{V \text{ کلید بسته} / V \text{ کلید باز}} = \frac{\frac{\lambda}{9} \epsilon}{\frac{\lambda}{9} \epsilon} = \frac{27}{28}$$

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۷۰ تا ۷۷)

(معمرفشا شیروانی زاره)

-۱۵۷

مقاومت‌های ۶ اهمی با هم موازی‌اند و مقاومت معادلشان 3Ω می‌شود. مقاومت‌های ۴، ۵ و ۲۰ که در کنار هم هستند نیز موازی‌اند و

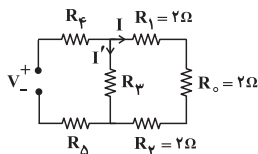
مقاومت معادلشان برابر است با:

(مفهم علی راست پیمان)

۱۶۴-

R_1 و R_2 متوالی و دارای توان مصرفی یکسان هستند بنابراین:

$$R_5 = R_1 = R_2 = 2\Omega$$

حال مقدار مقاومت R_3 و جریان عبوری از آن را محاسبه می‌کنیم. توان

مصرفی مقاومت R_3 با توان مصرفی هر یک از مقاومت‌ها از جمله R_5

$$R_3 I'^2 = 2 I^2 \quad (1)$$

برابر است. بنابراین:

$$R_3 I' = 2 I \quad (2)$$

از طرفی برای دو شاخه موازی داریم:

با حل همزمان معادله‌های (۱) و (۲) داریم:

$$I' = \frac{1}{3} I \quad \text{و} \quad R_3 = 18\Omega$$

جریان عبوری از مقاومت‌های R_4 و R_5 یکسان و برابر است با:

$$I_{\text{کل}} = I + I' = \frac{4}{3} I$$

چون توان مصرفی R_4 با مقاومت R_5 یکسان است، داریم:

$$R_4 I_{\text{کل}}^2 = 2 I^2 \Rightarrow R_4 \times \frac{16}{9} I^2 = 2 I^2 \Rightarrow R_4 = R_5 = \frac{9}{8} \Omega$$

حال با توجه به متوالی و موازی بودن مقاومت‌ها، مقاومت معادل مدار را حساب می‌کنیم:

$$R' = 2 + 2 + 2 = 6\Omega$$

$$R'' = \frac{6 \times 18}{6 + 18} = 4.5\Omega$$

$$R_{\text{eq}} = \frac{9}{8} + \frac{9}{2} + \frac{9}{8} = \frac{27}{4} \Omega = 6.75\Omega$$

(فیزیک ۲- صفحه‌های ۶۷ تا ۷۷)

(معضومه افضلی)

۱۶۵-

مقدار گرمای صرف شده برای رساندن آب به دمای 100°C برابر است با انرژی مصرفی تمام مقاومت‌ها در زمان t :

$$U = P \times t \Rightarrow U = \frac{V^2}{R_{\text{eq}}} \times t \xrightarrow{U', t \text{ ثابت}} \frac{U'}{U} = \frac{R_{\text{eq}}}{R'_{\text{eq}}} \quad (I)$$

از طرفی:

$$U = Q \Rightarrow U = mc\Delta\theta \xrightarrow{U', c \text{ ثابت}} \frac{U'}{U} = \frac{m'}{m} \quad (II)$$

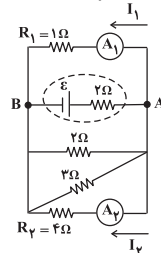
$$\xrightarrow{(I), (II)} \frac{R_{\text{eq}}}{R'_{\text{eq}}} = \frac{m'}{m}$$

کافی است مقادیر مقاومت معادل مدار را در 2 حالت محاسبه نماییم:

(غلامرضا مویی)

۱۶۰-

دو مقاومت $R_1 = 1\Omega$ و $R_2 = 4\Omega$ با هم موازی‌اند و خواهیم داشت:

$$V_{R_1} = V_{R_2} = V_{AB} \Rightarrow I_1 R_1 = I_2 R_2$$

$$\frac{R_1 = 1\Omega}{R_2 = 4\Omega} \rightarrow 1 \times I_1 = 4 \times I_2 \Rightarrow \frac{I_1}{I_2} = 4$$

(فیزیک ۲- صفحه‌های ۷۰ تا ۷۷)

(غلامرضا مویی)

۱۶۱-

می‌دانیم که چون $Q = It$:

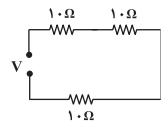
$$P \times R \times C = \frac{P}{t} \times \frac{R}{V} \times \frac{C}{V} = \frac{U}{V} \downarrow \text{انرژی}$$

(فیزیک ۲- صفحه‌های ۶۷ تا ۷۷)

(مفهم علی راست پیمان)

۱۶۲-

چون ولت‌سنج ایده‌آل است پس مقاومتش بی‌نهایت است ($R_V = \infty$). پس از انشعاب دارای ولت‌سنج جریانی نمی‌گذرد ($I = 0$). از طرفی آمپرسنج ایده‌آل است پس مقاومت $R_A = 0$ است. بنابراین مقاومت 10 اهمی موازی با آن اتصال کوتاه شده و حذف می‌شود و مدار به شکل ساده زیر درمی‌آید:

بنابراین: $R_{\text{eq}} = 30\Omega$ (مقاومت‌ها متوالی‌اند).

(فیزیک ۲- صفحه‌های ۷۰ تا ۷۷)

(سپهر قاضی زاهدی)

۱۶۳-

اگر مقاومت معادل شاخه بالا را R' فرض کنیم:

$$R' = 3R_1 \quad (1)$$

$$P = P \Rightarrow \text{شاخه بالا} = \text{شاخه وسط} \Rightarrow \frac{V^2}{R_2} = \frac{V^2}{R'}$$

$$\Rightarrow R_2 = R' \Rightarrow \text{در شاخه‌های موازی، V یکسان است}$$

$$\Rightarrow R_2 = 3R_1 \quad (2)$$

$$\Rightarrow R_{\text{eq}} = \frac{R_2 \times R'}{R_2 + R'} \xrightarrow{(1), (2)} R_{\text{eq}} = \frac{3R_1 \times 3R_1}{3R_1 + 3R_1} = \frac{3}{2} R_1$$

$$\Rightarrow I = \frac{\varepsilon}{r + R_{\text{eq}}} \Rightarrow \lambda = \frac{20}{\frac{3}{2} R_1} \Rightarrow \frac{3}{2} R_1 = \frac{5}{2} \Rightarrow R_1 = \frac{5}{3} \Omega$$

(فیزیک ۲- صفحه‌های ۶۷ تا ۷۷)

$$\frac{I'_{\text{کل}}}{I'} = \frac{R_1}{R} \Rightarrow \frac{I'}{I'} = \frac{6}{2} \Rightarrow I' = \frac{\epsilon}{6}$$

$$\frac{I'}{I} = \frac{6}{\epsilon} = 1$$

در نتیجه:

نکته: چون مقاومت 6Ω همواره به دو سر باتری ایده آل با مقاومت درونی صفر وصل است، اختلاف پتانسیل و در نتیجه جریان عبوری آن همواره ثابت می ماند.

(فیزیک ۲ - صفحه های ۷۰ تا ۷۷)

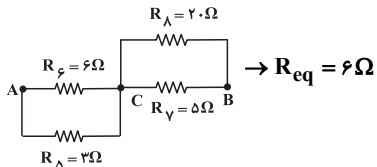
(معضومه اخفلی)

-۱۶۷

برای محاسبه توان کل مصرفی می توان از دو روش استفاده کرد.
۱- توان مصرفی تک تک مقاومت ها را محاسبه و جمع جبری نمود.

$$P_{\text{کل}} = \frac{V_{\text{کل}}^2}{R_{\text{eq}}}$$

۲- توان مصرفی مقاومت معادل را محاسبه نمود:
از روش دوم استفاده می کنیم؛ پس ابتدا باید مقاومت معادل بین ۲ نقطه A و B را به دست آوریم. مقاومت های R_1 ، R_2 و R_3 به دلیل اتصال کوتاه حذف می شوند و شکل مدار به صورت زیر ساده می شود.

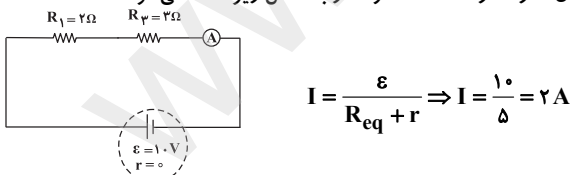
$$P_{\text{کل}} = \frac{V_{\text{کل}}^2}{R_{\text{eq}}} \Rightarrow P_{\text{کل}} = \frac{24 \times 24}{6} = 96 \text{ W}$$

(فیزیک ۲ - صفحه های ۶۷ تا ۷۷)

(معضومه اخفلی)

-۱۶۸

چون آمپرسنج ولت سنج هر دو ایده آل هستند پس هر مقاومت متوالی با ولت سنج و هر مقاومت موازی با آمپرسنج به دلیل عدم عبور جریان از آن ها از مدار حذف شده و مدار به شکل زیر ساده می شود:

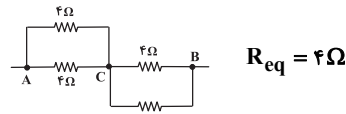
آمپرسنج جریان کل مدار (۲A) را نشان می دهد. ولت سنج اختلاف پتانسیل دو سر مقاومت R_1 را نشان می دهد: $V = IR_1 \Rightarrow V = 4V$
(فیزیک ۲ - صفحه های ۷۰ تا ۷۷)

(معضومه اخفلی)

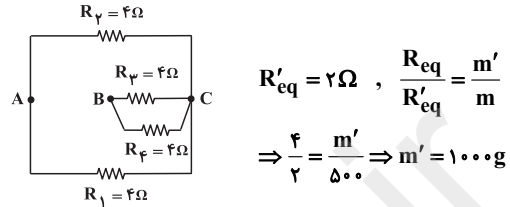
-۱۶۹

با بستن کلید k دو مقاومت R موازی شده و مقاومت معادل مدار کاهش می یابد.

حالت اول:

حالت دوم: مقاومت های R_2 و R_3 در مدار حذف می شوند:

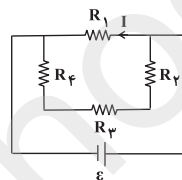

(فیزیک ۲ - صفحه های ۶۷ تا ۷۷)

-۱۶۶

(بابک قاضی زاده)

حالت اول کلید k_1 بسته و کلید k_2 باز است. سه مقاومت R_2 ، R_3 و R_4 با هم متوالی و در کل با مقاومت موازی هستند.

$$R_{234} = 2 + 1 + 3 = 6\Omega$$

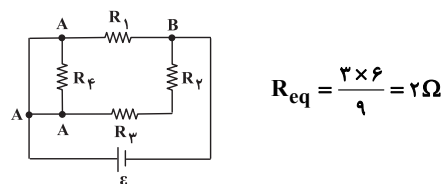
$$R_{1234} = \frac{6}{2} = 3\Omega$$

$$R_{\text{eq}} = 3\Omega$$

جریان کل برابر با $I = \frac{\epsilon}{3}$ است که مقدار برابر از هر ۲ شاخه می گذرد.

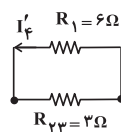
پس جریان عبوری از آمپرسنج $\frac{\epsilon}{6}$ است.

در حالت دوم هر دو کلید بسته اند. مقاومت R_4 با اتصال کوتاه از مدار حذف شده و مقاومت های R_2 و R_3 متوالی و در نهایت با مقاومت موازی هستند.

جریان کل برابر با $I'_{\text{کل}} = \frac{\epsilon}{4}$ است که باید بین شاخه ها تقسیم شود. در

مقاومت های موازی جریان و مقدار مقاومت رابطه عکس دارند.

شیمی (۲) - عادی

۱۷۱- (ایمان حسین نژاد)
 همه واکنش‌های سوختن گرماده هستند؛ اما ارزش سوختی در منابع معتبر علمی بدون علامت منفی گزارش شده است. ارزش سوختی چربی‌ها، کربوهیدرات‌ها و پروتئین‌ها به ترتیب برابر با ۳۸، ۱۷ و ۱۷ کیلوژول بر گرم است؛ بنابراین گزینه «۱» جاهای خالی عبارت داده شده را به درستی تکمیل می‌کند.

(شیمی ۲ - صفحه ۷۰)

۱۷۲- (موسی فیاطعلیممیری)
 باید در واکنش $\text{H}_2\text{O}_2(\text{aq})$ در سمت چپ باشد به شرطی که ΔH آن برابر با -95 kJ باشد.

(شیمی ۲ - صفحه‌های ۷۲ تا ۷۵)

۱۷۳- (مهمد عظیمیان زواره)
 بررسی گزینه «۴»: آهنگ واکنش کمیتی است که نشان می‌دهد هر تغییر شیمیایی در چه گستره‌ای از زمان رخ می‌دهد و هر چه گستره زمان انجام آن‌ها کوچک‌تر باشد، آهنگ انجام تندتر است.

(شیمی ۲ - صفحه‌های ۷۶ تا ۷۸)

۱۷۴- (موسی فیاطعلیممیری)
 گاز آرگون سبب بالا رفتن پیستون شده و حجم افزایش می‌یابد؛ در نتیجه غلظت گازهای موجود در ظرف دچار کاهش شده و سرعت واکنش کاهش می‌یابد.

(شیمی ۲ - صفحه‌های ۷۹ تا ۸۱)

۱۷۵- (منصور سلیمانی ملکان)
 بررسی گزینه‌های نادرست:
 گزینه «۱»: هرگاه جبه قندی را به خاک باغچه آغشته کنیم، به دلیل نقش کاتالیزگری مواد درون خاک، قند با آهنگ سریع‌تری می‌سوزد.
 گزینه «۲»: شعله آتش، گرد آهن موجود در کپسول چینی را داغ و سرخ می‌کند؛ در حالی که پاشیدن و پخش کردن گرد آهن بر روی شعله، سبب سوختن آن می‌شود.

گزینه «۳»: الیاف آهن داغ و سرخ شده در هوا نمی‌سوزد، در حالی که همان مقدار الیاف آهن داغ و سرخ شده در یک ارلن پر از اکسیژن می‌سوزد.

(شیمی ۲ - صفحه‌های ۸۰ و ۸۱)

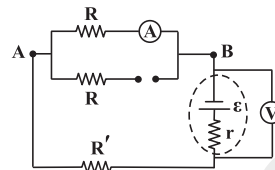
کلید باز : $R_{eq} = R + R'$

کلید بسته : $R_{eq} = \frac{R}{2} + R'$

در نتیجه جریان عبوری از باتری با بسته شدن کلید افزایش می‌یابد.

$$\uparrow I_t = \frac{\varepsilon}{\downarrow R_{eq} + r}$$

اختلاف پتانسیل دو سر باتری با افزایش جریان، کاهش می‌یابد.

$$\downarrow V = \varepsilon - \uparrow I_t r$$

اختلاف پتانسیل دو نقطه A و B : $|V_A - V_B| = \varepsilon - I_t r - I_t R'$
 با افزایش جریان کل اختلاف پتانسیل بین دو نقطه A و B کاهش یافته است.

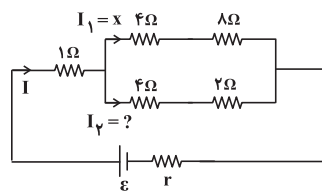
$$\downarrow |V_A - V_B| = \downarrow IR$$

با کاهش $V_A - V_B$ باید جریان عبوری از مقاومت R و آمپرسنج نیز کاهش یابد.

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۷۰ تا ۷۷)

۱۷۰- (مصطفی کیانی)

گام اول: جریان شاخه‌ای که مقاومت 8Ω در آن قرار دارد را x فرض نموده و جریان شاخه‌ای که مقاومت 2Ω در آن قرار دارد را به دست می‌آوریم و از مجموع آن‌ها جریان مقاومت 1Ω را می‌یابیم.

گام دوم: جریان مقاومت 1Ω را می‌یابیم و نسبت توان مصرفی دو مقاومت 1Ω و 8Ω را به دست می‌آوریم:

$$I = I_1 + I_2 \quad \frac{I_1 = x}{I_2 = 2x} \rightarrow I = x + 2x = 3x$$

$$\frac{P_{1\Omega}}{P_{8\Omega}} = \frac{1 \times I^2}{8 \times I_1^2} \Rightarrow \frac{P_{1\Omega}}{P_{8\Omega}} = \frac{9x^2}{8 \times x^2} = \frac{9}{8}$$

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۶۷ تا ۷۷)

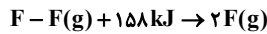
$$\bar{R} = \frac{0.05 \text{ mol}}{20 \text{ s}} \times \frac{60 \text{ s}}{1 \text{ min}} = 0.15 \text{ mol} \cdot \text{min}^{-1}$$

(شیمی ۲- صفحه‌های ۸۳ تا ۸۶)

(کتاب آبی)

-۱۸۱

انرژی لازم جهت تفکیک پیوند کووالانسی در یک مول ترکیب در حالت گازی را آنتالپی پیوند گویند.

(شیمی ۲- صفحه‌های ۶۵ و ۶۶)

(کتاب آبی)

-۱۸۲

[مجموع آنتالپی پیوندهای شکسته شده در واکنش‌دهنده‌ها] = واکنش ΔH
- [مجموع آنتالپی پیوندهای تشکیل شده در فراورده‌ها]

$$200 = 700 - [2(A - B)]$$

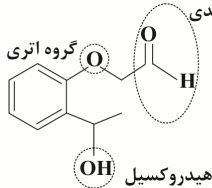
$$\Rightarrow 2(A - B) = 500 \Rightarrow \Delta H(A - B) = 250 \text{ kJ} \cdot \text{mol}^{-1}$$

(شیمی ۲- صفحه‌های ۶۵ تا ۶۸)

(کتاب آبی)

-۱۸۳

گروه‌های عاملی ترکیب مورد نظر به صورت زیر است:
عامل آلدئیدی

همانطور که مشاهده می‌کنید، در این ترکیب گروه عاملی کتونی وجود ندارد.

(شیمی ۲- صفحه‌های ۶۸ تا ۷۰)

(کتاب آبی)

-۱۸۴

گروه‌های عاملی خواص فیزیکی و شیمیایی منحصر به فردی به ترکیب

آلی می‌دهند. « —C(=O)H » گروه عاملی آلدئیدها است و گروه

—OH در ترکیب‌های آلی، هیدروکسیل نامیده می‌شود. « —C(=O)— »

گروه عاملی در کتون‌ها است.

(شیمی ۲- صفحه‌های ۶۸ تا ۷۰)

(کتاب آبی)

-۱۸۵

ارزش سوختی چربی و کربوهیدرات به ترتیب ۳۸ و ۱۷ کیلوژول بر گرم است. حالت فیزیکی آب در دمای اتاق در فرایند سوختن کامل هیدروکربن‌ها، مایع می‌باشد.

(شیمی ۲- صفحه‌های ۷۰ و ۷۱)

(مفرد عظیمیان/زواره)

-۱۷۶

بررسی گزینۀ «۴»: بنزوئیک اسید یک نگهدارنده است و سرعت واکنش‌های شیمیایی که منجر به فساد مادۀ غذایی می‌شود را کاهش می‌دهد.

(شیمی ۲- صفحه ۸۲)

(موسی قیاط‌علی‌مهری)

-۱۷۷

در هر سه حالت حجم مکعب‌ها برابر است ولی سطح تماس کل متفاوت است. هر چه سطح تماس کل بیش‌تر باشد، سرعت واکنش نیز بیش‌تر خواهد بود:

$$\begin{cases} \text{الف) } 6(2 \times 2) = 24 \text{ cm}^2 \\ \text{ب) } 2(2 \times 1 + 2 \times 2 + 2 \times 1) = 16 \xrightarrow{\times 2} 32 \text{ cm}^2 \\ \text{پ) } 2(2 \times 1 + 2 \times 1 + 1 \times 1) = 10 \xrightarrow{\times 4} 40 \text{ cm}^2 \end{cases}$$

(شیمی ۲- صفحه‌های ۸۰ تا ۸۳)

(منصور سلیمانی‌ملکان)

-۱۷۸

علم سینتیک با بررسی شرایط و چگونگی انجام واکنش‌های شیمیایی و عوامل موثر بر سرعت واکنش جهت تولید فراورده‌های گوناگون با صرفه اقتصادی بیش‌تر و جلوگیری از انجام واکنش‌های ناخواسته که از نظر اقتصادی زیانبار است، در خدمت بشر قرار گرفته است.

(شیمی ۲- صفحه ۸۳)

(ایمان حسین‌نژاد)

-۱۷۹

رنگ محلول CuSO_4 آبی است. با گذشت زمان و مصرف یون‌های Cu^{2+} به تدریج از شدت رنگ آبی کاسته می‌شود.

$$\bar{R}_{\text{Cu}} = \frac{\Delta n}{\Delta t} \Rightarrow \bar{R}_{\text{Cu}} = \frac{22 \text{ g Cu} \times \frac{1 \text{ mol Cu}}{64 \text{ g Cu}}}{20 \text{ s} \times \frac{1 \text{ min}}{60 \text{ s}}} = 1/5 \text{ mol} \cdot \text{min}^{-1}$$

(شیمی ۲- صفحه‌های ۸۳ تا ۸۶)

(منصور سلیمانی‌ملکان)

-۱۸۰

کاهش جرم مخلوط نشان‌دهندۀ جرم کربن دی‌اکسید تولید شده است؛ بنابراین خواهیم داشت:

$$1/1 \text{ g CO}_2 = 65/98 - 64/88 = 65/98 - 64/88$$

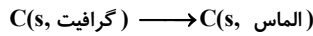
از روی جرم کربن دی‌اکسید تولید شده می‌توان مقدار مول هیدروکلریک اسید مصرفی را به دست آورد:

$$\begin{aligned} ? \text{ mol HCl} &= 1/1 \text{ g CO}_2 \times \frac{1 \text{ mol CO}_2}{44 \text{ g CO}_2} \times \frac{2 \text{ mol HCl}}{1 \text{ mol CO}_2} \\ &= 0.05 \text{ mol HCl} \end{aligned}$$

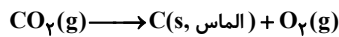

(کتاب آبی)

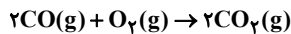
-۱۹۰

 ΔH واکنش زیر مورد نیاز است:

برای رسیدن به معادله فوق، باید واکنش (آ) را در (-۱) ضرب نموده و دو واکنش دیگر را به همین صورت نگه داشت، در این صورت خواهیم داشت:

$$\Delta H = 395 \text{ kJ}$$

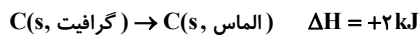

$$\Delta H = -566 \text{ kJ}$$

$$\Delta H = +173 \text{ kJ}$$

از جمع ۳ واکنش فوق داریم:

(شیمی ۲- صفحه‌های ۷۲ تا ۷۵)

شیمی (۲) - موازی

(ایمان حسین نژاد)

-۱۹۱

همه واکنش‌های سوختن گرماده هستند؛ اما ارزش سوختی در منابع معتبر علمی بدون علامت منفی گزارش شده است. ارزش سوختی چربی‌ها، کربوهیدرات‌ها و پروتئین‌ها به ترتیب برابر با ۳۸، ۱۷ و ۱۷ کیلوژول بر گرم است؛ بنابراین گزینه «۱» جاهای خالی عبارت داده شده را به درستی تکمیل می‌کند.

(شیمی ۲- صفحه ۷۰)

(رسول عابرنی زواره)

-۱۹۲

گرمای آزاد شده از سوختن کامل m گرم متان:

$$Q_1 = mg \text{ CH}_4 \times \frac{1 \text{ mol CH}_4}{16 \text{ g CH}_4} \times \frac{890 \text{ kJ}}{1 \text{ mol CH}_4} = \frac{890}{16} m \text{ kJ}$$

گرمای آزاد شده از سوختن کامل m گرم متانول:

$$Q_2 = mg \text{ CH}_3\text{OH} \times \frac{1 \text{ mol CH}_3\text{OH}}{32 \text{ g CH}_3\text{OH}} \times \frac{726 \text{ kJ}}{1 \text{ mol CH}_3\text{OH}}$$

$$= \frac{726}{32} m \text{ kJ}$$

$$\frac{Q_1}{Q_2} = \frac{\frac{890}{16} m}{\frac{726}{32} m} = 2 / 45$$

(شیمی ۲- صفحه‌های ۷۰ و ۷۱)

(کتاب آبی)

-۱۸۶

بررسی گزینه‌های نادرست:

(۱) H_2O باید در حالت مایع (l) باشد.(۲) اتانول در دمای اتاق ($25^\circ C$) به حالت مایع (l) است.(۳) هگزان در دمای اتاق ($25^\circ C$) به حالت مایع (l) است.

(شیمی ۲- صفحه‌های ۷۰ و ۷۱)

(کتاب آبی)

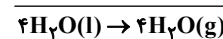
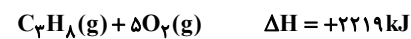
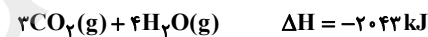
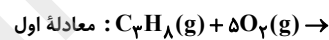
-۱۸۷

براساس متن صفحه ۷۲ کتاب درسی، آنتالپی بسیاری از واکنش‌های شیمیایی را نمی‌توان به روش تجربی اندازه‌گیری کرد. زیرا برخی از واکنش‌ها مرحله‌ای از یک واکنش پیچیده هستند و برخی دیگر به آسانی انجام نمی‌شوند. بدیهی است که تامین شرایط بهینه برای انجام آن‌ها بسیار دشوار است. برای مثال واکنش تولید گاز متان از واکنش میان گرافیت و گاز هیدروژن برخلاف سوختن گاز CO به آسانی انجام نمی‌شود.

(شیمی ۲- صفحه‌های ۷۲ تا ۷۴)

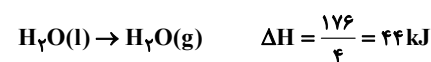
(کتاب آبی)

-۱۸۸

$$\Delta H = -2043 + 2219 = 176 \text{ kJ}$$

اگر طرفین معادله به دست آمده را بر ۴ تقسیم کنیم:

(شیمی ۲- صفحه‌های ۷۲ تا ۷۵)

(کتاب آبی)

-۱۸۹

برای به دست آوردن واکنش مجهول، باید واکنش اول در عدد $(\frac{1}{4})$ ضرب شود، واکنش سوم هم برعکس شده و هم در عدد $(\frac{1}{4})$ ضرب شود

و واکنش دوم نیازی به تغییر ندارد. پس داریم:

$$\Rightarrow \Delta H_{\text{کل}} = \frac{a}{4} + b - \frac{c}{4} = \frac{a + 2b - c}{4}$$

(شیمی ۲- صفحه‌های ۷۲ تا ۷۵)

(منصور سلیمانی ملکان)

۱۹۸-

واکنش اول ۳ برابر و معکوس می‌شود. بنابراین:

$$\Delta H_1 = 3 \times -25 = -75 \text{ kJ}$$

واکنش دوم بدون تغییر می‌ماند.

$$\Delta H_2 = -318 \text{ kJ}$$

واکنش سوم را بر اساس بخار آب، تغییراتش را به دست می‌آوریم. باید ۴ مول بخار آب در سمت واکنش دهنده‌ها داشته باشیم. برای این منظور واکنش سوم را معکوس می‌کنیم، پس می‌توان نوشت:

$$\Delta H_3 = 242 \text{ kJ}$$

$$\Delta H_{\text{کل}} = \Delta H_1 + \Delta H_2 + \Delta H_3 = -151 \text{ kJ}$$

(شیمی ۲- صفحه‌های ۷۲ تا ۷۵)

(پیمان پناه هاتمی)

۱۹۹-

در معادله (III) نیاز به تغییر نیست. N_2O_5 فقط در معادله دوم وجود دارد، پس آن را نصف می‌کنیم. معادله اول نیز بدون تغییر می‌ماند.

$$1 \times [2NO(g) + O_2(g) \rightarrow 2NO_2(g)] \quad , \quad \Delta H = +141 \text{ kJ}$$

$$\frac{1}{2} \times [4NO_2(g) + O_2(g) \rightarrow 2N_2O_5(g)] \quad , \quad \Delta H = -110 \text{ kJ} \times \frac{1}{2}$$

$$1 \times [N_2(g) + O_2(g) \rightarrow 2NO(g)] \quad , \quad \Delta H = +180 \text{ kJ}$$

$$N_2(g) + \frac{5}{2}O_2(g) \rightarrow N_2O_5(g) \quad , \quad \Delta H = 141 + \frac{1}{2}(-110) + 180 = 266 \text{ kJ}$$

(شیمی ۲- صفحه‌های ۷۲ تا ۷۵)

(مهمر عظیمیان زواره)

۲۰۰-

به دلیل افزایش سطح تماس مواد تشکیل دهنده قاووت با اکسیژن هوا، قاووت زودتر از مغز آفتاب‌گردان، پسته و ... فاسد می‌شود.

(شیمی ۲- صفحه‌های ۷۵ تا ۷۷)

(کتاب آبی)

۲۰۱-

معمولاً انرژی مبادله شده در واکنش‌های شیمیایی، به صورت انرژی گرمایی است و گرمای واکنش که در فشار ثابت مبادله شده باشد، به آنتالپی واکنش موسوم است.

(شیمی ۲- صفحه‌های ۶۳ تا ۶۵)

(کتاب آبی)

۲۰۲-

انرژی لازم جهت تفکیک پیوند کووالانسی در یک مول ترکیب در حالت گازی را آنتالپی پیوند گویند:

(شیمی ۲- صفحه‌های ۶۵ و ۶۶)

(کتاب آبی)

۲۰۳-

طبق نمودار، تفاوت محتوای انرژی ۲ گرم اتم H با ۲ گرم مولکول H_2 برابر با ۴۳۲ کیلوژول است. بدیهی است که تفاوت محتوای انرژی ۱ گرم اتم H با ۱ گرم مولکول H_2 برابر با نصف این مقدار، یعنی ۲۱۶ کیلوژول خواهد بود.

(شیمی ۲- صفحه‌های ۶۵ و ۶۶)

۱۹۳-

(ایمان حسین نژاد)

گرماسنج لیوانی برای تعیین ΔH فرایندهای انحلال و واکنش‌هایی که در حالت محلول انجام می‌شوند، مناسب است.

(شیمی ۲- صفحه‌های ۷۲ و ۷۳)

۱۹۴-

(موسی فیاط‌علیمهری)

باید در واکنش II، $H_2O_2(aq)$ در سمت چپ باشد به شرطی که ΔH آن برابر با -95 kJ باشد.

(شیمی ۲- صفحه‌های ۷۲ تا ۷۵)

۱۹۵-

(مهمر عظیمیان زواره)

برای محاسبه ΔH واکنش « $2H_2O(l) \rightarrow 2H_2(g) + O_2(g)$ » باید واکنش (II) را در عدد ۲ ضرب کرده و با واکنش (I) جمع کرد؛ بنابراین می‌توان نوشت:

$$\Delta H = -196 + (-188 \times 2) = -572 \text{ kJ}$$

با توجه به آن که تفاوت ΔH واکنش در حالتی که H_2O گازی تولید شده است، به گرمای لازم برای تبخیر ۲ مول آب مربوط است، پس می‌توان نوشت:

$$2H_2(g) + O_2(g) \rightarrow 2H_2O(l) \quad \Delta H = -572 \text{ kJ}$$

$$2H_2O(l) \rightarrow 2H_2O(g) \quad \Delta H = +88 \text{ kJ}$$

$$2H_2(g) + O_2(g) \rightarrow 2H_2O(g) \quad \Delta H = -484 \text{ kJ}$$

(شیمی ۲- صفحه‌های ۷۲ تا ۷۵)

۱۹۶-

(فسن رهمتی‌کولکنده)

شواهد نشان می‌دهد که ΔH واکنش تولید $CO(g)$ از واکنش میان گرافیت و گاز اکسیژن را نمی‌توان به روش تجربی تعیین کرد.

$$? \text{ mol } CO_2 = 4 / 4g CO_2 \times \frac{1 \text{ mol } CO_2}{44g CO_2} = 0 / 1 \text{ mol } CO_2$$

$$\Delta H_2 = 10 \times -39 / 35 = -393 / 5 \text{ kJ}$$

$$\Delta H_3 = 10 \times -28 / 3 = -283 \text{ kJ}$$

طبق قانون هس:

$$\Delta H_2 = \Delta H_1 + \Delta H_3 \Rightarrow \Delta H_1 = \Delta H_2 - \Delta H_3$$

$$\Delta H_1 = -393 / 5 + 283 \Rightarrow \Delta H_1 = -110 / 5 \text{ kJ}$$

(شیمی ۲- صفحه‌های ۷۲ تا ۷۵)

۱۹۷-

(فسن رهمتی‌کولکنده)

برای به دست آوردن آنتالپی واکنش « $CH_4(g) \rightarrow 2H_2(g) + C(s)$ » باید واکنش (۳) را وارونه، واکنش (۱) را بدون تغییر و واکنش (۲) را در ۲ ضرب کنیم؛ بنابراین آنتالپی این واکنش برابر است با:

$$\Delta H = -393 / 5 + 2 \times (-286) + 890 = -75 / 5 \text{ kJ}$$

(شیمی ۲- صفحه‌های ۷۲ تا ۷۵)

(Y: انرژی پیوند A-B برحسب کیلوژول بر مول)

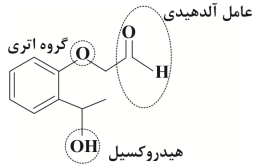
$$2Y = 3/5X + 84 \Rightarrow Y = 1/5X + 42$$

(شیمی ۲- صفحه‌های ۶۵ تا ۶۸)

(کتاب آبی)

-۲۰۸

گروه‌های عاملی ترکیب مورد نظر به صورت زیر است:

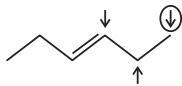
همانطور که مشاهده می‌کنید، در این ترکیب گروه عاملی کتونی وجود ندارد.

(شیمی ۲- صفحه‌های ۶۸ تا ۷۰)

(کتاب آبی)

-۲۰۹

گروه هیدروکسیل را با فلش نمایش داده و زنجیره کربنی را بدون گروه هیدروکسیل نمایش می‌دهیم:

فلشی که دور آن خط کشیده شده است، همان مولکول مورد سؤال است، پس دو ایزومر دیگر برای آن خواهیم داشت.

(شیمی ۲- صفحه‌های ۶۸ تا ۷۰)

(کتاب آبی)

-۲۱۰

گروه‌های عاملی خواص فیزیکی و شیمیایی منحصر به فردی به ترکیب

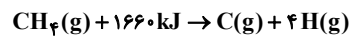
آلی می‌دهند. « —C(=O)H » گروه عاملی آلدهیدها است و گروه-OH در ترکیب‌های آلی، هیدروکسیل نامیده می‌شود. « —C(=O)— »

گروه عاملی در کتون‌ها است.

(شیمی ۲- صفحه‌های ۶۸ تا ۷۰)

-۲۰۴

(کتاب آبی)

میانگین آنتالپی پیوند (C-H) برابر $415 \text{ kJ} \cdot \text{mol}^{-1}$ خواهد بود. همچنین برای شکستن تمام پیوندهای موجود در $3/2$ گرم گاز متان، 332 kJ انرژی مصرف می‌شود:

$$? \text{ kJ} = 3/2 \text{ g CH}_4 \times \frac{1 \text{ mol CH}_4}{16 \text{ g CH}_4} \times \frac{+1660 \text{ kJ}}{1 \text{ mol CH}_4} = 332 \text{ kJ}$$

(شیمی ۲- صفحه‌های ۶۵ و ۶۶)

(کتاب آبی)

-۲۰۵

میانگین آنتالپی برخی پیوندها

پیوند	میانگین آنتالپی ($\text{kJ} \cdot \text{mol}^{-1}$)
C-O	۳۸۰
N-H	۳۹۱
O-H	۴۶۳
C-C	۳۴۸
C=C	۶۱۴
C≡C	۸۳۹
C=O	۷۹۹
N-N	۱۶۳
O-O	۱۴۶

(شیمی ۲- صفحه‌های ۶۵ و ۶۶)

-۲۰۶

(کتاب آبی)

[مجموع آنتالپی پیوندهای شکسته شده در واکنش دهنده‌ها] = واکنش ΔH
- [مجموع آنتالپی پیوندهای تشکیل شده در فرآورده‌ها]

$$200 = 700 - [2(A - B)]$$

$$\Rightarrow 2(A - B) = 500 \Rightarrow \Delta H(A - B) = 250 \text{ kJ} \cdot \text{mol}^{-1}$$

(شیمی ۲- صفحه‌های ۶۵ تا ۶۸)

-۲۰۷

(کتاب آبی)

 ΔH پیوند (A-A) = $2/5 \Delta H$ پیوند (B-B)

از طرف دیگر رابطه زیر نیز برقرار است.

$$\Delta H_{\text{واکنش}} = \left[\text{مجموع آنتالپی پیوندهای مواد واکنش دهنده} \right] - \left[\text{مجموع آنتالپی پیوندهای مواد فرآورده} \right]$$

$$-84 = [(2/5X) + X] - [2Y]$$